הייגט 8 זייטען

NAJER FOLKSBLAT

פולע טאַבעלען פון דער 21־טער מלוכה־לאָטעריע — זעה 7־טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 10 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 218 | Łódź, Środa, 17 września 1930 r. | אבטער יאהרגאנג | לאָדז, מיטוואָך, כ"ד אלול תר"ץ | № 218

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224־71

2 יודישע קאנפערענצען וועגען א בלאק

האבען נאר דערווייל קיין רעזולטאטען נישט געגעבען

וואַרשע, 16. (טעלעפּאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט אין אָוונד האָט זיך אָנגעהויבן די זיצונג פון אַלע 3 ציוניסטישע צענטראַל קאָמיטעטען וועגען די וואַהל־סיטואַציע. די דיסקוסיעס האָבען זיך פאַרצויגען ביז שפּעט ביינאַכט. 2 אַ זייגער ביינאַכט איז די זיצונג איבערגעריסען געוואָרען. קיין שום רעזאָלוציעס זענען נישט אָנגענומען געוואָרען און די בעראַטונג איז אָפּגעלעגט געוואָרען ביז מאָרגען (היינט) אין אָוונד. פון די לידערשאַפטליכע דיסקוסיעס האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזען, אַז צו קיין איינהייטליכען נאַציאָנאַלען בלאָק וועט נישט קומען.

אין דער קאָנפערענץ ביי רפאל שערעשעווסקי וועגען וועלכער מיר האָבען נעכטען געשריבען, נעהמען אַנטייל פאַרשטעהער פון דער „אגודה", פאָלקיסטען און אַ רייהע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס. דאָרט ווערט דיסקוסירט די פראַגע וועגען שאַפען אַ פּאָליטיש־ווירטשאַפטליכען בלאָק. ביים שליסען דעם נומער ווערען נאָך די דיסקוסיעס געפיהרט. ווי ס'זעהט אָבער אויס, וועט דאָ צו קיין בלאָק נישט קומען.

אויף דער בעראַטונג ביי רפאל שערעשעווסקי, איז אויך אַנוועזענד געווען אַרנ. וויצמאַן פון לאָדז.

*

וואַרשע, 16. (טעלעפּאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט).

ס'געהען אַרום קלאַנגען, אַז דער פּוילישער האַנדעלס־אַטאַשע אין ארץ־ישראל, דער הערינגער וועלכער וויילט איצט אין פּוילען, איז געווען ביים גערער רבי און מיט איהם אַרומגערעדט וועגען פאַרשידענע וואַהל־ענינים.

נישט געלונגען דער שטרייק אין ווארשא

פ.פ.ס. ערקלערט, אז זי האט צום שטרייק נישט גערופען

וואַרשע, 16. (טעלעפּאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). נעכטען אין אָוונד האָבען זיך אין וואַרשע פערשפּרייט קלאַנגען אַז היינט זאָל אויסברעכען אַ שטרייק. ס'זענען פערשפּרייט געוואָרען אויפרופען, וועלכע האָבען גערופען צו וואַרפען די אַרבייט. פון די פּ.פּ.ס.־ישע קרייזען האָט מען ערקלערט אַז די אַרבייטער אַליין האָבען געוואָרפען די לאָזונג וועגען אַנ'איינטאָגיגען שטרייק אָהן דעם אָנטייל פון פּ.פּ.ס.

די לאַגע היינט אין די פאַבריקען און אינסטיטוציעס פון עפענטליכען געברויך איז געווען פאָלגענדע: די עלעקטראָווניע, גאַזאָווניע און טראַמוואַיען האָבען געאַרבייט נאָרמאַל, טיילווייז איז געשטרייקט געוואָרען אין די פאַבריקען: לילפּאָפּ, ראַוי לעווענשטיין, אורסוס, נאַרבלין, בוב און ווערנער. אויף די בוי־אַרבייטען אין זשאָליבאָזש, מלר־כהישע טעלעפאָן־אויסאַרבייטונגען, און נאָך אין פיל פאַבריקען.

פון צענטראַל־קאָמיטעט פון פּ.פּ.ס. ערקלערט מען קאַטעגאָריש, אַז קיין שום אויפרוף פון פּ.פּ.ס. צום שטרייק איז נישט אַרויסגעגעבען געוואָרען און די אַרבייטער האָבען סטיכיש געוואָרפען די אַרבייט, אין אַלגעמיין איז דער שטרייק נישט געלונגען. לויט אינפאָרמאַציעס מצד די שטרייקענדע האָבען געשטרייקט פופצעהן טויזענד אַרבייטער, לויט אָפיציעלע ציפערען האָבען נאָר געשטרייקט 3160 אַרבייטער.

2 זעלבסטמארדען אין ווארשא

וואַרשע, 16. (טעלעפּאָניש) אויף לעשנאָ 13 האָט זיך אַראָפּגעוואָרפען פון 5־טען שטאָק דער סטודענט ליב מאַזעס, ער איז געבליבען טויט אויפ'ן אָרט. די סיבה פון זעלבסטמאָרד איז נויט.

צוליב אַרבייטסלאָזיגקייט האָט זיך פאַרסמט די 19־יעהריגע פּאַלאַ מיידעל. זי געפינט זיך אין אַ גוססדיגען צושטאַנד.

סאנאציע רעכענט אויף 300 מאנדאטען

זייערע וואהל־לאזונגען זענען די אינטערוויואען מיט מארשאל פילסודסקי

וואַרשע, 16 (טעלעפּאָניש) די סאַנאַציע האָט היינט פערעפענטליכט אַ האַלב־אָפיציעלען קאָמוניקאַט וועגען איהרע וואַהל־אויסזיכטען, די סאַנאַציע רעכענט אויף 300 מאַנדאַטען. איהרע וואַהל־לאָזונגען זענען די וועלכע וואָס זענען אַרויסגעזאָגט געוואָרען אין די לעצטע אינטערוויואען פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

די כאדעקעס געהען זעלבסט־שטענדיג צו די וואהלען

וואַרשע, 16 (טעלעפּאָניש) דער כאַדעקישער אָנפיהרער, געוועזענער דעפּוטאַט ביטנער האָט ערקלערט אַ צייטונגס־פאַרשטעהער, אַז ס'איז אמת דאָס זיין פּאַרטיי האָט זיך געווענדעט צו די ענדעקעס וועגען וואַהל־בלאָק, די ענדעקעס האָבען אָבער געענטפערט, אַז זיי וועלען זיך מיט קיינעם נישט פעראייניגען און וועלען געהן צו די וואַהלען אינגאַנצען זעלבסטשטענדיג. דעריבער וועלען די כאַדעקעס געהן צו די וואַהלען אַליין מיט איינענע לאָזונגען, דער פּראָגראַם פון דער פּאַרטיי וועט זיין אינגאַנצען ניי פאַר פּוילען.

קאנפיסקירט

וואַרשע, 16 (טעלעפּאָניש). היינט זענען קאָנפיסקירט געוואָרען דער „ראָבאָטניק", „זשולטע מוכאַ" און די נאָכמיטאָג־צייטונג „עקספּרעס־בלאַט".

געפלאנט אנ'אטענטאט אויפ'ן מזרח־יריד אין לעמבערג

די שולדיגע זענען ארעסטירט געווארען

לעמבערג, 16. (טעלעפּאָניש). די זיכערהייטס־מאַכט האָט ענטדעקט און אומשעדליך געמאַכט אַ געפּלאַנטען אַטענטאַט אויף דער ראַצלאַוויצער פּאַנאָראַמע, וואָס געפינט זיך אויפ'ן פּלאַץ פון מזרח יריד.

די פּאָליציייאישע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז די אויספיהרער פון דעם אַטענטאַט האָבען געזאָלט זיין אַנדריי וואַסקאַלאַ, וולאַדימיר רידישי, מיראָן באַיקאַ, סטעפּאַן הרינעוויטש און סטעפּאַן האַנאַוויטש. אַלע איינוואוינער פון לעמבערג און געהערען צו דער אוקראַאינער מיליטערישער אָרגאַניזאַציע, אַלע פינף זענען אַרעסטירט געוואָרען. זיי האָבען זיך מודה געווען, אַז זיי האָבען געוואָלט וואַרפען אַ באָמבע אויפ'ן קונסט־פּאַלאַץ, וואָס געפינט זיך אויפ'ן מזרח־יריד.

אין לעמבערג איז היינט פערלאָשען געוואָרען די עלעקטריע אויף 2 שעה. דאָס איז אַ נייער סאַבאָטאַזש־אַקט פון די אוקראַאינער וועלכע האָבען איבערגעריסען די דראָטען.

ארעסטירט דעם שולדיגען אין וועלען אויפרייסען די סאוויעטישע אמבאסאדע אין ווארשא

וואַרשע, 16. (טעלעפּאָניש). ס'איז ענטדעקט געוואָרען דער פערזאָן וועלכער האָט בשעתו אונטערגעלעגט די באָמבע ביי דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדע אין וואַרשע און געוואָלט זי אויפרייסען. דאָס איז אַ געוויסער יעזשי פּאָלאַנסקי, אַ בוכבינדער, באַלד נאָכ'ן אַטענטאַט איז ער נאָכ'ן פערברעכען איז ער אַנטלאָפען קיין יוגאָסלאַוויען.

ער איז 37 יאָהר אַלט, אַ געוועזענער קאָמוניסט, וועלכער איז אַנטלאָפען פון ראַטען רוסלאַנד.

אדוואקאטען אינטערווענירן ביים יוסטיץ־מיניסטער

אז מ'זאל די ארעסטירטע געוו. דעפוטאטען איבערפיהרען אין אנ'אנדערע טורמע

וואַרשע, 16 (טעלעפּאָניש) דער גורל פון די אַרעסטירטע געוועזענע דעפּוטאַטען אין בריסק איז ווייטער אָהן ענדערונג, דער פּראָקוראָר מיכאַלאָווסקי האָט געשטעלט אַ פאַרשלאַג, אַז בנוגע די אַרעסטירטע זאָל ווייטער אָנגעהאַלטען ווערען אונטערזוכונגס־אַרעסט. דער פּראָקוראָר בערופט זיך אויפ'ן אַרטיקעל 165 פון שטראָף־קאָדעקס, אין וועלכען ס'ווערט גערעדט וועגען אַרעסטירטע ביי וועלכע ס'איז פערהאַן אַ מורא, אַז זיי וועלען זיך אויסבעהאַלטען אָדער וועלען פערווישען די שפּורען פון זייער פערברעכען.

דער פּראָקוראָר האָט אין אַ געשפּרעך מיט אַ צייטונגס־פאַרשטעהער ערקלערט, אַז ער האָט געהייסען די פרוי פון אַרעסטירטען דעפּוטאַט פּראַגער פערלאָזען זיין קאַבינעט, ווייל זי האָט זיך געוואָלט אויסריכטען:

— צי איז מיין מאַן ערמאָרדעט, צי וועט מען איהם ערשט ערמאָרדען.

ווייטער האָט פּראָקוראָר פעסטגעשטעלט, אַז קאַרניק ליידט אין טורמע אויף בראָנכיט.

דער פּראָקוראָר מיכאַלאָווסקי האָט היינט נעגאַטיוו אָפּגעגעבען די פערטיידיגער פון די אַרעסטירטע געוו. דעפּוטאַטען אַנ'ענטפער אויף זייער טענה פאַרוואָס די אַרעסטאַנטען ווערען געהאַלטען אין אַ מיליטערישער טורמע. דער פּראָקוראָר האָט אָבער היינט אינגאַנצען נישט אַנטוואָרטעט.

דאָנערשטאָג וועלען די פערטיידיגער זיין ביים יוסטיץ־מיניסטער צאַר און וועלען פאָדערן, אַז מ'זאָל די אַרעסטירטע איבערפיהרען אין אַ ציוויל טורמע.

די פרוי פון אַרעסטירטען געוו. דעפּוטאַט קאַרניק איז היינט געווען אין בריסק, מ'האָט זי אָבער צו איהר מאַן נישט צוגעלאָזען.

אכטונג שטעפער־מייסטער!

היינט, מיטוואָך, דעם 17 סעפטעמבער ד.י. פּינקטליך 8 אַ זייגער אָוונד קומט פאָר אין פאַראיינס־לאָקאַל פּאָלודניאָווע 4

אַנ'אויסערגעוועהנליכע

פערזאמלונג

אויף וועלכער ס'וועלען בעהאַנדעלט ווערען זעהר וויכטיגע פאַך־פראַגען.

אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען אין זייערע אייגענע אינטערעסען פּינקטליך און צאָהלרייך צו ערשיינען.

די פערוואַלטונג.

די עלעגאנטסטע און מאדערנסטע היטען

צום הערבסט־ און ווינטער־סעזאָן!

עמפּפעהלט די גוט־בעקאַנטע פירמע

„SPLENDID"

31 לאָדז, 11 ליסטאָפּאַד 31

— — (קאָנסטאַנטינער) — —

געדענקט די אדרעס!

גרויסע דיסקוסיע אין דער פעלקער=ליגע

וועגן ענטוואפנונג, פאן-אייראפא און ווירטשאפטליכע פראבלעמען

ג ע נ ע ף, 16. (טו). ביי א פיל־געפאקטען זאל און ביי דער גרעסטער פעראינטערעסירונג פון די דיפלאמאטען האט היינט אויף דער פלענאר־זיצונג פון דער פעלקער־ליגע גענומען א ווארט דער מיניסטער אויסערן

מיניסטער קורטיוס

וועלכער האט צווישען אנדערען געזאגט: דאס דייטשע פאלק האט געלעגט גרויסע האפנונגען אויף דער פעלקער־ליגע, עס איז אבער אין פיל היכ־זיכטען ענטוישט געווארען, און דער ביז־איצטיגער דיסקוסיע האט זיך געפיהלט זעהר פיל זארג. ווען ס'איז אבער אנגעדייט געווארען די מעגליכקייט, אז די היינטיגע פערהעלטנישען קענען ברענגען אפילו צו א מלחמה־אויסברוך, האלט איך פאר בויטיג אזעלכע געדאנקען שוין פאראויס אויסצושליסען. סימון אבער געפינען ווערען א וועג ווי אזוי שווערע פראבלעמען צו לעזען, אלעס מוז פרידליך פארלעדיגט ווערען.

אויף די פארשלאגען, וואס דייטשלאנד האט געמאכט בנוגע דער ענטוואפנונג האט די פעלקער־ליגע גארנישט געטון, דייטשלאנד האלט אז די ענט־וואפנונגס־קאנפערענץ מוז צוזאמענגערופען ווערען אין פערלויף פון נאהענטסטען יאהר. די קאנפערענץ דארף האבען ערפאלג.

א צווייט פראבלעם וואס האט פאר דייטשלאנד א גרויסע בעדייטונג איז די מינדערהייטס־פראגע. דער פעלקער־בונד מוז די פראגע ענטגילטיג לעזען.

איבערגעהענדיג צו דעם פאן־אייראפא געדאנק ערקלעהרט ד״ר קורטיוס, אז קיין שום לאנד פיהלט נישט שטארקער ווי דייטשלאנד די געפאהר פון דער איצטיגער לאגע אין אייראפא. דייטשלאנד ווינשט זיך העריבער די צוזאמענארבייט פון די אייראפעאישע מלוכות. דער פאן־אייראפא־געדאנק דארף ערנסט שטודירט ווערען. וועגען די ווירטשאפטליכע פראבלעמען האט ד״ר קורטיוס געזאגט, אז אומעטום הערשט א ווירטשאפטליכע דעפרעסיע, מ'קען זיין, אז דאס איז א צייטווייליגע זאך, די גורם איז אבער אזוי גרויס, אז סימוזען אנגע־ווענדעט ווערען אלע כוחות די נויט צו בעקעמפען. דייטשלאנד איז פון קריזיס אמשטארקסטען געטראפען געווארען, צוליב די גרויסע אינטערנאציאנאלע לאסטען, וואס זי טראגט, ס'דארף דעריבער זיין הוע העכן דער געדאנק וועגען א ווירטשאפטליכע צוזאמענארבייט פון אייראפא, דייטשלאנד איז גרייט אין אזא פארשטענדיגונג מיטצוארבייטען.

דאן האט גערעדט דער

דער איטאליענישער פארשטעהער

סציאלאיא, ער האט געזאגט, אז אין דער ענט־וואפנונגס־פראגע שטעהט איטאליען אויפין שטאנד־פונקט פון הענדערסאנען. ער האט פארלאנגט צו רעארגאניזירען דעם סעקרעטאריאט.

דער פוילישער אויסערן=מיניסטער זאלעסקי

האט ענטוויקעלט דעם בעקאנטען פוילישען שטאנד־פונקט אין דער ענטוואפנונגס־פראגע.

די ענטוואפנונג מוז בעטראכט ווערען צוזאמען מיט דער זיכערקייטס־פראגע, ווייל ביידע זענען צוזאמען פערבונדען, קודם־כל מוזען די מלוכות אזוי בעזיכערט ווערען, אז פאר זיי זאל מעגליך געמאכט ווערען די ענטוואפנונג. בעזונדערס לעגט די פוילישע רעגירונג אכט דערויף, אז די פעלקער־ליגע זאל אנבעהמען מיטלען, וועלכע זאל אונמעגליך מאכען א מלחמה. אין דער פאן־אייראפעאישע פראגע איז פוילען מסכים מיט דעם פראנצויזישען שטאנדפונקט, ס'קען קומען א פארשטענ־דיגונג נאר דעמאלט, אז די מלוכות וועלען האבען די זיכערקייט געגען יעדען אנגריף, זיך אפזאגען פון קריג און וועלען זיך פערפליכטען אלע סכסו־כים צו ערלעדיגען אויף א פרידליכען וועג. וועגען דעם בעקעמפען דעם ווירטשאפטליכען קריזיס, האלט מיניסטער זאלעסקי, אז ס'דארף געשלאסען ווערען איבדיוידועלע אפמאכען, און דאן ערשט אנ־אלגע־מיינער ווירטשאפטליכער אפמאך.

ל א נ ד א ן, 16. (טו). לויט א מעלדונג פון „דיילי טעלעגראף" אויס גענף, איז געקומען צו א הסכם צווישען הענדערסאנען און בריאנען אז ביים שליסען די סעסיע פון פעלקער־בונד זאל בעריהרט ווערען די פראגע פון פאן־אייראפא, די 27 אייראפע־אישע מלוכות זאלען שאפען א קאמיסיע וועלכע זאל אויספארשען די פראגע וועגען אייראפעאישער צוזאמענארבייט און דער בעריכט פון דער קאמיסיע זאל אין פערלויף פון א יאהר צוגעשטעלט ווערען דעם פעלקער־בונד.

נאך די זונטאג-געשעהענישען אין ווארשא

ו א ר ש א, 16 (טעלעפאניש). אין צוזאמענ־האנג מיט די זונטאגדיגע געשעהענישען אין ווארשא זענען ארעסטירט געווארען נאך 70 פערזאן. צווישען די ארעסטירטע געפינט זיך א געוויסער וולאדיסלאוו קאווינסקי, וועלכען מען איז חושד, אז ער האט געווארפען די באמבע.

היינט איז פארגעקומען די קבורה פון די 2 דער'הרג'עטע בעת די געשעהענישען. די קבורה איז פארגעקומען אין גהיים, אפילו די פאמיליעס פון די הרוגים האבען נישט געוואוסט וועגען דעם.

וועגען ריינקייט פון די וואהלען

דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט ענדערט דעם בעשלוס פון סיים

ו א ר ש א, 16 (טעלעפאניש) אין „דזשענניק אוסטאווו" איז היינט פערעפענטליכט געווארען א דעקרעט פון מלוכה־פרעזידענט, וועלכער מאכט ענדערונגען אינ'ם געזעץ וועגען ריינקייט פון די וואהלען, וואס איז אנגענומען געווארען דורך דעם לעצטען סיים. אנשטאט דעם וואס אין געזעץ איז געפאדערט געווארען וועגען דעם, אז די מלוכה־בע־אמטע ווערען בעשטראפט פאר מיסברויכען בעת די וואהלען איז איצט געענדערט געווארען, אז יעדער בירגער ווערט בעשטראפט, מ'וועט אויך בעשטראפען פאר נישט בערעכטיגט אפגעבען א שטים, פאר האבען מאטעריעלע נוצען און פאר אגיטירען געגען די וואהלען.

מיט די דאזיגע ענדערונגען איז פאקטיש דאס געזעץ פון סיים אפגעשאפט געווארען.

בלוטיגע וואהלען אין איראק

ל א נ ד א ן, 16 (טו) בעת די וואהלען אין איראק זענען 19 מענשען דער'הרג'עט געווארען. די אויפרעגונג פון דער בעפעלקערונג איז בצורה געווענדעט געגען די ענגלישע בעאמטע, וועלכע האבען זיך געמוזט בעהאלטען אין די קאזארמעס.

3 טויט-אורטיילען אין רוסלאנד

ק א וו נ א, 16. פון מאסקווע[ן] טיילט מען מיט, אז אין רוסלאנד זענען ארויסגעטראגען געווארען דריי נייע טויט־אורטיילען. לויט אפיציעלע מעלדונגען האבען די דריי פערמשפט'ע אונטערגעצונדען גרויסע פאבריקען און געשטערט די פאבריקען צו לעשען.

אדראהענדער אינצידענט אין צפת

המון אראבער בעשולדיגט יודען, אז זיי זענען איב.„רגעפאהרען 2 אראבער

יר וש ל י ם, 16. (יט״א טעלעגראפיש).

פון צפת איז מען מודיע וועגען פאלגענדען פארפאל:

א יודישער אויטא, וועלכער איז געפאהרען איבערין אראבישען קווארטאל פון צפת, איז אפ־געשטעלט געווארען דורך אנ'אראבישען פאליציאנט וועלכער האט געפאדערט פון שאפער ער זאל אפ־פיהרען אין שפיטאל צוויי פערוואונדעטע אראבער. דער אויטא איז ארומגערינגעלט געווארען דורך א המון אראבער, וועלכער האט אנגענומען א דראה־ענדע שטעלונג, אזוי, אז דעם אויטא איז קוים געלונגען צו אנטלויפען.

די אראבער זענען בעפאלען און דעמאלירט יו־דישע געשעפטען און א גרויסער המון האט בעגלייט די פערוואונדעטע ביז צום הדסה־שפיטאל, דערביי האבען זיך בעלאזט הערען אנטי־יודישע לאזונגען און אויסגעשרייען.

די פערוואונדעטע אראבער האבען ערקלערט, אז זיי זענען איבערגעפאהרען געווארען דורך א יו־דישען אויטא. דאגעגען די אויספארשונג האט פעסט געשטעלט, אז זיי זענען איבערגעפאהרען געווא־רען דורך אנ'אראבישען וואגען.

גוטע אויסזיכטען פאר דער יודישער איינוואנדערונג קיין א״י

אזוי זאל האבען פעסטגעשטעלט דער בעריכט פון סימפסאנ'ען

ל א נ ד א ן, 16. (יט״א טעלעגראפיש).

דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער הענדער־סאן האט ערקלערט אין ראט פון פעלקער־בונד, אז די ענגלישע רעגירונג האט שוין דערהאלטען דעם אייר־בעריכט פון סימפסאנען, און אז דער בעריכט ווערט איצט דורכשטודירט.

די לאנדאנער „צייט" ווערט געמאלדען, אז אין בעריכט ווערט פעסטגעשטעלט, דאס די יודישע איינ־וואנדערונג קיין ארץ־ישראל האט גוטע אויסזיכטען זיך צו ענטוויקלען. ארץ־ישראל קען אריינגעהמען נאך דרייסיג טויזענד יודישע לאנדווירטשאפטליכע משפחות און די שטאטישע בעפעלקערונג קען זיך אויך פערגרעסערען. סימפסאן האלט אבער, אז די איינוואנדערונג טאר נישט צוגעהן אין א צו שנעלען טעמפא.

פון אנדערע קוועלען הערט די דאזיגע ידיעה פון דער „צייט" נישט בעשטעטיגט.

רושם פון וואהל=אויסגאנג אין דייטשלאנד

היטלער וויל איבעררייסען אלע געשלאסענע טראקטאטען

דער רייכסטאג ווערט געעפענט דעם 13 אקטאבער

ווארשא, 16 (טעלעפאניש) אין די פאליטישע קרייזען פון ווארשא פאלגט מען נאך מיט גרויס אינ־טערעס די ענטוויקלונג פון די געשעהענישען אין דייטשלאנד. דער וואהלגאנג פון די וואהלען ווערען אפגעשאצט אויף פאלגענדען אופן: 1) די אינער־ליכע לאגע אין דייטשלאנד איז נאך מעהר פער־שארפט געווארען, ס'איז נישט פאראן קיין מעגליך צו שאפען קיין פארלאמענט־מעהרהייט, אפילו ווען אזא מעהרהייט פון צענטרום זאל געשאפען ווערען, אלס זי געהאט צו קעמפען מיט דער רעכטער אפאזיציע פון היטלער און מיט דער לינקער קאמוניס־טישער, 2) די מפלה פון פרעזידיאנט־רעגירונג בעי־גיום, אז מיט זיין הערשונג אלס „גרויסער פאלי־טיקער" האט מען זיך דערוויל נישט רעכענען, 3) די כאראקטעריסטישע זייט פון די וואהלען איז דער זיג פון די עקסטרע רעכטע היטלעריאנער און קאמוניסטען (1 מיליאן שטימען), 4) היטלער סימפאליזירט דעם קאמף געגען אלע דייטשע פערפליכטונגען און טראקטאטען, א חוץ דעם איז די היטלער פארטיי שטארק אנטיסעמיטיש און האט אנטי־איבערנאציאנאלע בעציהונג צו קאפיטאל.

ב ע ר ל י ן, 16 (ספ. טעל.) היטלער האט אויף פאלגענדען אופן ערקלערט דאס פראגראם פון די נאציאנאל־סאציאליסטען, מיר פאדערען, האט היט־לער געזאגט, איבערצורייסען די קייטען פון ווערסאי־לער טראקטאט און יאנג־פלאן, מיר פערלאנגען אפצושאפען די בעוואפנונגס־בעגרענצונגען און אויס־בויען א גרויסע נאציאנאלע ארמעע. מיר פערלאנגען צו נאציאנאליזירען די טרוסטען און אויסשליסען פון פאליטישען און עפענטליכען לעבען פון דייטש־לאנד די פרעמד־ראסיגע עלעמענטען (לייען: יו־דען). מיר שטעהען אויפ'ן שטאנדפונקט, אז יע־דייטשע וועגען א פאלק אהן לאנד און 20 מיליאן דייטשען האבען נישט קיין מעגליכקייט זיך צו קאלאניזירען, פאר די יאהרען 20 מיליאן דייטשע דארפען געשאפען ווערען מעגליכקייטען זיך צו בעז־זעצען אויפ'ן מזרח. מיט די נהעניצען פערנעהמען ויך נישט די נאציאנאל־סאציאליסטען, ווייל זיי האל־טען דאס נישט פאר קיין גאר וויכטיגע פראבלעם.

ב ע ר ל י ן, 16 (ספ. טעל.) נאך א ידיעה פון רייטשען מיניסטארען־ראט איז בעשלאסען געווארען, אז דער קאבינעט זאל ווייטער בלייבען ביי דער מאכט.

ב ע ר ל י ן, 16 (טו) ביי א קאנפערענץ צווי־שען דעם פרעזידענט פון רייכסטאג לעבע מיט דעם מלוכה־פרעזידענט הינדענבורג איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דער רייכסטאג וועט געעפענט ווערען דעם 13 אקטאבער.

פ א ר י ז, 16 (טו) די פראנצויזישע פרעסע פערנעהמט זיך שטארק מיט'ן אויסגאנג פון די וואהלען אין דייטשלאנד, א טייל צייטונגען האלטען, אז בריאנד וועט מוזען מיט אהער אנע זיי מוזען דייטשלאנד.

ראדיא-פראגראם

מיטוואך ד. 17 סעפטעמבער

11.58 צייט־סיגנאל פון ווארשא און הייגאל פון מאריאצקען טורעם אין קראקא. 12.10 גראמאפאן־פליטען. 12.30 קינדער־פראגראם. 13.05 גראמאפאן־פליטען. 13.20 טאג־פראגראם, קינא־ און טעאטער - רעפערטואר. 16.15 גראמאפאן־פליטען. 17.10 סקויטען־קאמוניקאט. 17.35 ראדיא כראניק. 18.00 פאפולערע מוזיק אויסגעפיהרט דורכ'ן אר־קעסטער פון פוילישען ראדיא. 19.00 פערשידענעס 19.20 גראמאפאן־פליטען. 19.45 קאמוניקאט פון דער לאנדווירט האנדעלס־קאמער, פראגראם אויף מארגען, קאמוניקאטען, צייט־סיגנאל פון ווארשא. 20.00 ראדיא־זשורנאל. 20.15 אודיציע לכבוד דעם בעלגישען נאציאנאלען יו״ט, קאמוניקאטען. טאנץ־מוזיק.

די הורטאווניע
פון קאלאניאל=ווארען
און לעבענסמיטעל פון
ת.ח. דימאנט
11 אלטעשטאדט 11
טעל. 147=48
טיילט מיט דער געעהרטער קונדשאפט, אז ס'איז אנגעקומען א גרעסערער טראנספארט
ריינער נאטירליכער
בינען=האניג
צו ביליגע פרייזען.

זאל פילהארמאניע
נאוואטנא 20.
די לעצטע גאסטראלען־וואך פון דער
ווילנער טרופע
XV יאר
אנט. מ. מדא״ה.
XV יאר
היינט, מיטוואך 8.45 אין אווענט די הערליכע קאמעדיע
א מעשה מיט הערשעלע אסטראפאלער
פון מ. ליפשיץ.

היינט און מארגען אויפ'ן אלגעמיינעם פערלאנג פון ג' פובליקום צום לעצטען מאל דער גרויסער רעוויו־שלאגער אין 2 טיילען 18 בילדער
„צו וואס נעהמען פון אויסלאנד"
פון העמאר וולאסט. וואלקאו און מרום. עס נעהמען אנטייל: L. Grzyżowska, T. Gorłówna, L. Orlińska, Z. Żukowska, W. Boruński, J. Darski, M. Popławski, J. Szyndler
ווי אויך די 6 רעווי־גירלס. [redacted] אין פראגראם: „FAUN"
„ZA SKARBY ŚWIATA", „IDYLLA LOPKA" ווי אויך סאלא־נומערן. איינענע דעקאראציעס, קאסטיומען און ליכט־עפעקטען.
קאנפעראנסיער: Dyr. J. Darski און W. Boruński דעקאראציעס: W. Nowakowski ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' C. Kantor
טעגליך 2 פארשטעלונגען 7.30 און 9.30 אונט. שבת, זונטאג און יום־טוב 3 פארשטעלונגען 5.30, 7.30, 9.30 אונט. פרייזן פון די פלעצער פון 1-2 זל.

ווארשאווער רעווי־טעאטער
„Chochlik"
Jerzy Darski אונטער דער לייטונג פון ארט.
Kino Spółdzielni
40 SIENKIEWICZA 40
(ביי 3 מטער - זאל)

לאדז, 17 סעפטעמבער 1930

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 17. סעפטעמבער 1930

צו וואס דער פעסימיזם?

אין דער יודישער פרעסע פיהרט זיך שוין א וויכוח בנוגע די אויסזיכטען פון א זעלבסטשטענדיגען יודישען בלאק. צווישען אפטימיסטען און פעסימיסטען. אין דער צייט ווען איינע מיינען, אז אזא בלאק קען דורכפיהרען אויף גאנצע 20 דעפוטאטען. מיינען די אנדערע, אז עס פעלט קוים ביי א פערטעל פון דער צאהל. דערביי פערורופט מען זיך אויף פאכלייט אין ענין וואהלען, וואס האבען שוין געמאכט דעם חשבון און ווייסען גענוי וויפיל יודען עס קענען געוועהלט ווערען מיט אייגענע כוחות.

מיר געהערען נישט צו די אפטימיסטען. פונדעסטוועגען פערשטעהען מיר נישט צו וואס טויג דער פעסימיזם, צי וואס זאל מען פערקלענערען די שאנסען נאך איידער מען הויבט אן דעם קאמף, וואס זאל בעדייטען די עניוות גראד אין א מאמענט, ווען ער איז נישט אויפ'ן פלאץ, צו וואס זיך אריין ענטמוטיגען?

מען סטראשעט אונז מיט „פאכמענער" ד. ה. מיט די בעלי־חשבון, וואס האבען שוין יאהרען לאנג זיך פערנומען מיט וואהלען־מאכען און ווייסען דערום וויפיל עס קען ארויסקומען פון אזא בלאק. עס איז פונקט ווי דער בעקער, וואס ווייסט וויפיל ברויט עס וועט ארויסקומען פון דעם אויבען, פונקט ווי דער שוסטער, ווייסט, וויפיל פאר כאלעוועס עס וועלען זיך אויסשניידען פון דער פעל. אוודאי איז א פאכמאן א גרויסע זאך. נאר אויב דער פאכמאן האט כסדר א טעות געהאט, אויב ער האט כסדר געשאצט צו ווייניג אדער צו פיל, איז ער דאך אויס פאכמאן! אויב די וואהל־מאכער אויף דער יודישער גאס, האבען ביז איצט כסדר א טעות געהאט, האבען פאלש קאלקולירט און עס איז ארויסגעקומען דער היפך פון דעם, וואס זיי האבען בערעכענט, הערען זיי דאך אויף צו זיין פאכמענער, קען מען זיך דאך אויף זייערע מבינות מעהר נישט פערלאזען!

יא, ביז איצט האבען די חשבונות פון אונזערע פאכמענער זיך ארויסגעוויזען פאלש. ווער עס געדענקט, וואס מען האט אלץ ערווארט פון בלאק מיט די נאציאנאלע מיעוטים, ווי אזוי מען האט בעוויזען מיט ציפערען און דאטען, אז דאס וועט ברענגען צעהנדליגער מאנדאטען און געדעקט וואס פון די חשבונות האט זיך אויסגעלאזען, דער ווערט נישט מעהר נתפעל פון די ציפערען, וואס די מאכער שטעלען צוזאמען. וואהלען זענען בכלל א רעטעניש, דארט וואו מען האט צו טון מיט דער גרויסער צאהל, דארט וואו מען מוז קאלקולירען מיט צעהנדליגער טויזענדער לעבעדיגע מענשען, דארט וואו מען מוז זיך רעכענען מיט שטימונגען און סימפאטיעס פון מאסען. דארט איז יעדע קאלקולאציע אונמעגליך. בפרט ביי אונז, ווען עס קען קומען אין שפיל פערשידענע סיורפריזען און איבערראשונגען פון דרויסען, קען מען אוודאי נישט פאר־אויסזאגען ווי דער קאמף וועט זיך ענדיגען.

איבערהויפט איז דער פעסימיזם נישט אויפ'ן ארט. ווען די לאגע איז אזא, דאס דער אלגעמיינער יודישער בלאק, איז די איינציגע מעגליכקייט, וואס איז אונז געבליבען. אויב די קאמבינאציע פון א נאציאנאלען־בלאק פאלט אפ. אויב קיינער לייגט אונז נישט פאר קיין שותפות. בלייבען מיר דאך אנגעוויזען נאר אויף זיך. אויף אונזערע אייגענע כוחות און ביי אזא סיטואציע איז דאך קלאר, אז יעדע ברעקלונג פון די כוחות, הייסט פערניכטען בידים זיכערע יודישע מאנדאטען. אויף דעם דארף מען שוין נאר קיין פאכמאן נישט צו זיין. אום צו וויסען, אז שאדען קען אפילו די קלענסטע גרופע, אז יעדע ליסטע ציהט אפ שטימען און עס געהט פערלוירען אפילו דער זיכערסטער יודישער מאנדאט. אויף דעם דארף מען קיין פאכמאן נישט זיין. מען דארף נאר האבען א שטיקעל זכרון און געדענקען, וואס עס האט זיך געטון אויף דער יודישער גאס ביי די פריהערע וואהלען.

אויב דער אלגעמיינער יודישער בלאק איז די איינציגע מעגליכקייט, וואס אונז איז געבליבען, איז שוין נישט צו פערשטעהן, צו וואס טויג דא דער פעסימיזם? צו וואס מאכען אפהענגיג דעם עולם נאך איידער מען טרעט צו צום קאמף?

ש. י. סטופניצקי.

די ווענדונג פון וועלט־פערבאנד פון „שומרי־שבת"

צום פעלקער־בונד

בערלין, (יט"א) דאס פרעזידיום פון וועלט־פערבאנד פון „שומרי־שבת" האט איבערגעשיקט צום גענעראל־סעקרעטאר פון פעלקער־בונד סער עריק דרומאנד אן אויספיהרליכען מעמאראנדום, אין וועלכען עס ווערט מיטגעטיילט דער אינהאלט פון דער רעזאלוציע געגען דער געפלאנטער קאלענדאר־רעפארם, וואס איז אנגענומען געווארען דורכ'ן לעצטען וועלט־קאנגרעס פון „שומרי־שבת" אינים מעמאראנדום ווערען אויך גענוי בעהאנדעלט די געפאהרען פאר דער אונבעריהרליכקייט פון שבת מצד דער קאלענדאר־רעפארם, וואס זעהט פאר די איינפיהרונג פון בלאנקא־טאג. די „שומרי־שבת" לעגען דאגעגען פאר, דאס אנשטאט בלאנקא־טעג יעדען יאהר, זאלען איינגעפיהרט ווערען בלאנקא־וואכען יעדע 5—6 יאהר, אדער א בלאנקא־מאנאט יעדע 22 יאהר.

„אונפעראנטווארטליכע פארטייאישע פענטאקעס"

שטימען פון דער פוילישער פרעסע וועגען די געשעהענישען אין לאנד

קאמענטירענדיג דעם לעצטען אינטערוויו מיט מארשאל פילסודסקי און דעם ארעסט פון די געוו. דעפוטאטען, שרייבט דער ארגאן פון דער סאנאציע, די „גאזעטא פאלסקא":

„די אונפעראנטווארטליכקייט פון די דעפוטאטען, בעזונדערס אין דער לעצטער צייט, האט געפראוועט אמת'ע ארגיעס. די אקציע פון דער פעראייניגטער אפאזיציע פון רעכטס און לינקס פון סיים, ביי דער גרעניצלאזער געדולדיגקייט פון דער כלומרשטער דיקטאטור, האט נישט געזעהן פאר זיך קיין שום אפהאלט, וואס ווערט געשטעלט דורך געוועהנליכער לאיאליטעט לגבי דער אייגענער מלוכה. אבי וועלכער פארטייאישער „פענטאק", אדער א היימישער אונבעקאנטע גרויסקייט האבען זיך געפיהלט אומבעשטראפבאר לגבי דעם ארט. 89 פון דער קאנסטיטוציע, וועלכער זאגט, אז די ערשטע פליכט פון א בירגער איז טריייהייט צו דער רעפובליק. און וואו קאן זיין א רייד וועגען טרייהייט, אויב מ'האט געקאנט אפען ארבייטען צום שאדען פון די לאנד־אינטערעסען און אנגעהמען אויפרופען צו פרעמדע, ווארענענדיג זיי, אז זיי זאלען זיך נישט בינדען דורך אפמאכען מיט דער פוילישער מלוכה, ווייל די דאזיגע אפמאכען וועלען אין דער צוקונפט נישט אנערקענט ווערען דורך פוילען".

אין א צווייטען ארטיקעל א. ב. „בעפלעקט מיט בלוט"... רעדט די צייטונג ארום די בלוטיגע געשעהענישען פון לעצטען זונטאג אין ווארשא און פיהרט אויס: „די ליקווידירונג פון די צעקאוויסטישע (פ.פ.ס.־ישע) באיובקעס איז א פאסטולאט, וועלכער שטעלט זיך פאר אונזער זיכערהייטס־מאכט, א פאסטולאט, וואס ווערט אויפגעהויבען דורך דער גאנצער געזעלשאפט, וועלכער דארף וואס גיכער ערפילט ווערען, ווייל אונטער איהם שטעהט די אונטערשריפט פון די זונטאג'דיגע קרבנות".

דער ענדעקישער ארגאן „גאזעטא ווארשאווסקא" האלט, אז די רעפרעסיעס, וואס ווערען אנגעווענדעט געגען דער אפאזיציע, וועלען ברענגען צו א פערקעהרטען רעזולטאט.

„אויב עס האנדעלט זיך, וועגען ריינע אגיטאציאנס־מאמענטען, וועגען שאפען א גינסטיגע שטיצונג פאר די אפאזיציאנעלע עלעמענטען צווישען די וועהלער, דאן קאנען מיר בהאמנות נישט האבען קיין גרונד זיך צו בעקלאגען. ס'איז נאך נישט געווען דער פאל, אז דער רעגירענדער לאגער זאל אפגעבען אזוי פיל דינסט, און דערביי אומזיסט, די אפאזיציאנעלע ארגאניזאציעס און גרופירונגען".

דער לייט־ארטיקעל פון „ראבאטניק" איז קאנפיסקירט. די צייטונג ווייזט קורץ אן אויף דער שטייגערונג פון דאלאר פאר די לעצטע טעג. ציטירענדיג די מאנארכיסטישע ווילנער „סלאווא", וועלכע שרייבט: „אדער דער צענטראליזם וועט זיך איינגאנצען אונטערגעבען, אדער פרובט צו קעמפען און וועט זיך בעהאלטען אין א לאגע, אדער אויף דער גאס וועט זיך אפשפילען א דראמאטישער קאנפליקט. אונז איז ליבער דאס צווייטע". גיט צו דער „ראבאטניק": „צי קאן מען זיך פארשטעלען א גרעסערן ציניזם און נידערטרעכטיגקייט? די מאנצקעוויטש לעכצט נאך ארבייטער־בלוט, בלוט פון זיינע פאליטישע שונאים, כדי צוצואיילען זיין „אידעאל", ד. ה. די רעאקציאנערע קאנסטיטוציע".

פאליציי לאזט ווילדעווען די כוליגאנעס

ווי אזוי די פאליציי אין רומעניע בעקעמפט דעם אנטיסעמיטיזם

ווין, (יט"א). „דימינעאצא" טיילט מיט פון גאלאץ: די אנטיסעמיטישע אגיטאציע און ארויסטרעטונגען אין גאלאץ טרעפען נישט אן כמעט אויף קיין שום ווידערשטאנד מצד דער פאליציי. פון 1450 אנפאלען פון אנטיסעמיטישע סטודענטען אין פערלויף פון די לעצטע 4 חדשים האט די פאליציי אינטערוועניערט בלויז אין 30 פאלען. דער שעף פון דער ארטיגער פאליציי אמארעסקו האט ערקלערט זיינע בעאמטע, אז די יודען זענען אליין שולדיג, וואס עס קומען פאר אויף זיי אנפאלען. ער האט דעריבער בעפוילען די פאליציי זאל אנגעגעבען די יודען אלס שולדיגע אין ארויסרופען די סקאנדאלען, ערשט ווען קיין גאלאץ איז געקומען דער גענעראל־אינספעקטאר פון אינערן־מיניסטעריום האט פעסטגעשטעלט די שולד פון אמארעסקו און האט געפאדערט צו בעזייטיגען איהם. אבער דער אינערן־מיניסטער וואידא־וואעוואד האט די פאדערונג אפגעווארפען ערקלערענדיג, אז דער אנטיסעמיטישער פאליציי־שעף ברענגט א נוצען.

ווי זעהט עס אויס מיט די קאלאניסטען אין בירא־בידזשאן

ד"ר גערגעל פאדערט אן אויפקלערונג פון א רייזה פאקטען

ניו־יארק, (יט"א) ד"ר נ. גערגעל (בערלין) האט אין דער אמעריקאנער פרעסע דורך דער פערמיטלונג פון יט"א פערעפענטליכט אן אפענעם בריף צום בעקאנטען לאנדווירטשאפטליכען עקספערט פראפ. האריס, וואס איז געווען לייטער פון דער אמעריקאנער עקספערטען־קאמיסיע קיין בירא־בידזשאן. אין דעם בריף ווערט געזאגט צווי. אנד.

דער בעריכט פון דער עקספערטען־קאמיסיע ענטהאלט נישט קיין מאטעריאלען וועגען דער לאגע פון די יודישע איבערוידלער, וואס זענען געקומען קיין בירא־בידזשאן אין די יאהרען 1928 און 1929. אבער די יודישע עפענטליכקייט איז זעהר שטארק פעראינטערעסירט מיט דעם גורל פון די דאזיגע פיאנערען און עס ווערט אנגעוויזען אויף דער געפאהר, וואס עס דראהט זיי.

דער בעקאנטער סאוויעטישער זשורנאליסט וו. פינק, וועלכער האט בעזוכט בירא־בידזשאן אין דער זעלבער צייט, ווען עס האט דארט געוויילט די עקספערטען־קאמיסיע, שרייבט אין דער צייטשריפט „סאוויעטסקאיע סטראאיטעלסטווא" וועגען דער פלאנלאזיגקייט פון דעם זידלונגס־אפאראט, און אז די זידלער וואוינען אין שמוציגע באראקען. פיל פון זיי ווערען צוריקגעשיקט אין זייערע פריהערדיגע וואוינערטער אדער אויפ'ן אינזעל סאכאלין. בעזונדערס טראגיש איז די לאגע פון די איינזאם־געבליבענע פרויען. אין אייער בעריכט, ה' פראפעסאר, שרייבט איהר וועגען דעם דאזיגען באר, דאס „איניגע פון די ערשטע זידלער זענען נישט דערוואקסען צו די פיאנער־בעדינגונגען, פאהרען צוריק א היים און פערשפרייטען פאנישע ידיעות וועגען בירא־בידזשאן". דאס איז א שווערע בעשולדיגונג געגען אונגליקליכע יודישע זידלער. איך מוז אויסדריקען מיינע טיפע פערוואונדערונג, דען אין אייער בעריכט זענען נישט דערמאהנט די אלע פורכטבארע פאקטען, וועגען וועלכע עס דערצעהלט וו. פינק.

ד"ר גערגעל פאדערט אויף פראפ. האריס ער געבען אן ענטפער אויף די בעריהרטע פראגען.

„ציוניזם איז א וואונדערבארע אידעע"

כאראקטעריסטישער געשפרעך צווישען רומענישען אינערן־מיניסטער און פארשטעהער פון קרן־היסוד

בוקארעשט, (יט"א) דער רומענישער אינערן־מיניסטער ד"ר וואידא־וואעוואד האט איינגעלאדען צו זיך דעם קרן־היסוד־שליח אין רומעניען ה' ש. פינסקי און מיט איהם געהאט א לענגערן געשפרעך. געווידמעט הויפטזעכליך דעם ציוניזם.

דער מיניסטער האט צוערשט בעמערקט, אז ווי ער האט געהערט זאלען די פיהרער פון ציוניזם האבען רעוויבירט פון ציוניסטישען ציל. ה' פינסקי האט דעם מיניסטער אויפגעקלערט דעם אמת'ן צושטאנד פון דער ציוניסטישער פאליטיק. ד"ר וואידא האט נאכדעם אויסגעדריקט זיין מיינונג, אז יודען זענען נישט פעהיג צו ווערען פויערים און עס וואלט הערויבער געווען פאסיגער, אז א"י אלס קאמוניקאציע־שליסעל צווישען דריי קאנטינענטען זאלען פערוואנדעלט ווערען הויפטזעכליך אין א האנדעלס־צענטער.

ציוניזם איז א וואונדערבארע אידעע, האט ערקלערט דער רומענישער מיניסטער, ער פאדערט אבער פיל אפפערוויליגען אידעאליזם. פראקטיש וועלען זיך די אויפגאבען פון ציוניזם נישט אזוי לייכט לאזען פערווירקליכען, ווייל אויך צווישען יודען זענען אידעאליסטען נישט אזוי צאהלרייך.

ה' פינסקי האט דעמאלט בעמערקט, אז לארד באלפור האט אמאל געזאגט, דאס אויב די יודען וואלטען געווען שלעכטע פויערים, וואלט דאס געווען די שולד פון די פאריגע דורות, וואס האבען נישט צוגעלאזט יודען צו אנדערע בערופען, חוץ דעם האנדעל.

ד"ר וואידא האט דאן געפרעגט פארוואס זאל מען זיך נישט בעמיהען צו שאפען א יודישע מלוכה אויף קאווקאז אדער אין אן אנדער לאנד מחוץ ארץ־ישראל. ה' פינסקי האט דערויף אנגעוויזען אויף דער בעדייטונג פון יודישען רענעסאנס און קולטור־ארבייט אין א"י און האט ערקלערט, אז דער וואונש פון די ציוניסטען איז צו בעזייטיגען א יודישע מלוכה אין ארץ־ישראל.

נאכדעם האט דער אינערן־מיניסטער איבערגעגעבען איניגע אויפקלערונגען וועגען דער לאגע פון די יודען אין רומעניען און האט זיך בעווארענט געגען דעם, אז מען זאל איהם פערשרייען אלס אנטיסעמיט. צום סוף האט ד"ר וואידא זיך אינפארמירט וועגען דער טעטיגקייט פון ה' פינסקי אין רומעניען.

20 יאהר „606"

עס איז געווארען 20 יאהר זייט פראפ. עהרליך האט געמאכט זיין סענסאציאנעלע ענטדעקונג פון מיטעל געגען סיפיליס

די מעדיצינישע וויסענשאפט אין דער גאנצער וועלט האט דעם 7־טען סעפטעמבער געפייערט דעם 20־טען יאהרטאג זינט ס'איז דורך פראפעסאר פאול עהרליך געמאכט געווארען די סענסאציאנעלע ענטדעקונג פון סאלווארסאן, דעם מיטעל געגען סיפיליס, וואס איז פאפולער אונטערן נאמען „606".

מיט 20 יאהר צוריק איז פראפ. עהרליך אויף א פערזאמלונג פון דייטשע נאטור־פארשער און דאקטוירים אין דער קעניגסבערגער אוניווערזיטעט ארויסגעטראטען מיט א סענסאציאנעלען בעריכט וועגען זיין מערקווירדיגער ענטדעקונג. לויט ווי סידערצעהלען מענשען, וועלכע זענען אנוועזענד געווען אויף דער דאזיגער היסטארישער זיצונג, איז דער גרויסער זאל פון קעניגסבערגער אוניווערזיטעט געווען איבערפולט ביז צו די ברעגעס. ווען פראפ. עהרליך איז ארויף אויף דער עסטראדע, איז ער בעגעגענט געווארען מיט א דונער פון אפלאדיסמענטען.

פראפ. עהרליך האט געהאלטען א וויסענשאפטליכען פארטראג וועגען זיין נייעם מיטעל און האט ערקלערט, אז נאר די פראקטישע אנווענדונג פונ'ם מיטעל וועט קאנען ענטפערען אויף דער פראגע, צי ענטשפרעכט דאס מיטעל די ערווארטונגען, וועלכע ער, עהרליך, לעגט דערויף.

דאן זענען דורכגעלייענט געווארען די רעזולטאטען פון די קלינישע עקספערימענטען, וועלכע האבען גלענצענד בעשטעטיגט דעם ווערט פון דער ענטדעקונג, וואס האט דערנאך בעקומען אזא ברייטע אנווענדונג אין קאמף געגען סיפיליס, אט דער פלאג פון דער מענשהייט.

אין דער לעצטער צייט האט זיך פון מעדיצינישע קרייזען געלאזט הערען, אז די אנווענדונג פון „606" ברענגט טיילמאל אונגינסטיגע רעזולטאטען אין דער פארם פון נערווען־ערקראנקונגען, כדי אויסצופארשען די דאזיגע פראגע איז ארגאניזירט געווארען אן עקספעדיציע פון רוסישע און דייטשע דאקטוירים, מיט די פראפעסארען פאציג, יעסנער, בערינגער, און קלאפשטאק בראש. די עקספעדיציע איז אוועק קיין מאנגאליען, כדי מאסענווייז אויסצופארשען די דארטיגע בוריאטישע בעפעלקערונג, וועלכע איז כמעט אינגאנצען אנגעשטעקט מיט סיפיליס.

די עקספעדיציע האט אויסגעפארשט 4670 בוריאטען, קראנקע אויף סיפיליס און האט קאנסטאטירט, אז די אנווענדונג פון סאלווארסאן רופט באין אופן נישט ארויס קיין נערווען־קראנקהייטען. אזוי ארום איז די ענטדעקונג פון פראפ. עהרליך פון דעם שטאנדפונקט רעהאביליטירט געווארען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך 17 כד אלול תר״ץ

סעפטעמבער
זון-אויפגאנג 5.08
זון-אונטערגאנג 5.54

הכנות צו די וואהלען אין סיים און סענאט

(א) אייערנעכטען איז אוונט אין פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון דער קרייז וואהל-קאמיסיע נומער 13. צו דער זיצונג זענען געקומען אלע מיטגלידער און די פערטרעטער. די זיצונג האט געעפענט דער פארזיצער פון דער וואהל-קרייז-קאמיסיע ריכטער קארחין קאראמקעוויטש, וועלכער האט פארגעלייענט דעם וואהל-קאלענדאר און בעקענט די מיטגלידער מיט זייערע אויפגאבען. נאכדעם זענען בעשטימט געווארען די פארזיצערס און זייערע פערטרעטער פאר די 105 וואהל-ביוראס.

(—) נעכטען האט מען שוין אנגעהויבן ארויסשיקן די

נאמינאציעס

פאר די פארזיצערס און זייערע פערטרעטער און די ראיאן וואהל-ביוראס, וואס זענען בעשטימט געווארען דורך דער קרייז-וואהל-קאמיסיע, און פאר די מיטגלידער פון די קאמיסיעס, וואס זענען בעשטימט געווארן דורכן שטאט-ראט.

די ערשטע זיצונג פון די ראיאן-קרייז-קאמיסיעס וועט פארקומען זונטאג ד. 21-טען סעפטעמבער 5 אזייגער אין די לאקאלען פון די ראיאן וואהל-ביוראס.

די ארבייטען ביים צונויפשטעלען די וואהלער-רשימות צום סיים און סענאט ווערען שוין פארענדיגט. היינט ווערט שוין אויסגעפערטיגט דער הויפטער עסקעם פלאר פון דער רשימה און מ׳הויבט אן די אלף-בית-רשימה. שבת וועלען די רשימות איבערגעגעבן ווער-רען די פארזיצערס פון די ראיאן וואהל ביוראס.

די ראווינע פראצעדור וועט פארקומען אין דער אנוועזנהייט פון דעם פארזיצער פון דער קרייז-וואהל-קאמיסיע ריכטער קארחין קאראמקעוויטש און דער רעקטאר קאלינאווסקי.

(2) זונטאג 5 אזייגער וועט פארקומען א

פערזאמלונג פון די פארזיצערס

און קאמיסיע-מיטגלידער פון די ראיאן וואהל-ביוראס.

חער פארזיצער ריכטער קארחין קאראמקעוויטש וועט די מיטגלידער בעקענען מיט זייערע אויפגאבען און פונקציעס. די קאמיסיעס וועלען אנהויבן פונקציאני-רען שבת ד. 27-טען ווען די וועהלער רשימות וועלען ארויסגעלעגט ווערען פאר די וועהלער אויף 14 טעג.

יעדער וועהלער קען פערלאנגען ביים מאגיס-טראט א אפשריפט פון די וועהלער-רשימות פאר לארז מיט די אדרעסען און עלטער. דער מאגיסטראט מוז הער פערלאנג ערפילען, נעמענדיג ביים פער-טענט פאר זיי קאסטען. די רשימה דארף אויסגע-פילט ווערען ביז׳ן 20 ת. ח.

(א) נאכדעם ווי ס׳זענען שוין בעשטימט געווארען די וואהל-ראיאנען און פעסטגעשטעלט געווארען, אז אין אייניגע פון זיי וועלען זיין צו 1600 וועהלער ראיאנען און אין אנאנדערע ביז 3600. די שטעטישע סטאראסטווע האט דעריבער בעשלאסן אויסצובעסע-רען די ראיאנען, איינפיהרענדיג אין זיי נייע ענ-דערונגען, כדי די צאהל וועהלער זאלען אין אלע ראי-יאנען-ביוראס זיין אומגעפער די זעלבע. נאכדעם ווי די ענדערונגען וועלען געמאכט ווערען וועלען זיי פער-עפענטליכט ווערען און ספעציעלע

צוגאב-פלאקאטען

דאס וועט געשעהן שפעטעסטענס ביז׳ן 23 ת. ח. כדי די וועהלער זאל וועלען נאכקאנטראלירען זייערע וואהל-רעכט זאלען דעם 27-טען שוין דאס קענען טאן און זייערע ריכטיגע וואהל-ביורא.

(2) היינטיגען זונטאג וועלען שוין פארקומען די ערשטע וואהל-פערזאמלונגען. די ערשטע פערזאמ-לונגען ווערען בעריפען דורך

„צענטראלעוו"

די אויפריכטס-מאכט האט די פערזאמלונג ער-לויבט נאך און געשלאסענע לאקאלען. ביי די

דייטשע סאציאליסטען

דארף די טעג פארקומען א זיצונג פון דער הויפט-פערוואלטונג, וועלכע דארף דעצידירען מיט וועמען זיי זאלען גיהען צו די וואהלען. און דער זיצונג וועלען זיך אויך בעטייליגען פערטרעטער פון איבערשלעזיען.

ווי ס׳זעהט אויס איז די פראגע זענען דעם צו זאלען די סאציאליסטען זיך פעראייניגען מיט די בירגערליכע דייטשען שוין העצירירט נעגאטיוו. די

בירגערליכע פארטייען

וועלען אמטאהרשיינליכסטען שטיצען און לארן די ירישע ליסטע, פאר א נעגענזייטיגער אונטערשטי-צונג ווערגיץ אויף אנאנדער ארט.

ביי די דייטשע סאציאליסטען שטארקט זיך די טענ-דענץ וועגען צוטרעטען צום „צענטראלעוו".

(א) די פרעסע-אגענטור „וואפ׳ טיילט מיט, אז צווישען די פארטייען וואס געהערען צום „צענטרא-לעוו׳ ווערען געפיהרט אונטערהאנדלונגען זענען די

ליסטעס צו די וואהלען

ווי ס׳שיינט זאלען אויף די ערשטע צוויי ערטער נעהמען פ.פ.ס., דעם דריטען ארט זאלען בעקומען די דייטשע סאציאליסטען, אויפ׳ן 4-טען ארט נ.פ.ר. (רעכטע). דערצו גיט צו דער אינפארמאטאר, אז די רעכטע נ.פ.ר. האבען זיך נאך נישט דעצידירט צי זיי נעהמען מיטן „צענטראלעוו". דאס דארף אויס-געקלערט ווערען און דער לויפענדער וואך. און לאדזשער פאוויאט (קרייז נומער 14) זאלען אויף דעם ערשטען ארט פון דער צענטראלעוו ליסטע גיהן „וויזזאלע-ניע", נאכדעם — פויערן-פארטיי און אויפן דריטען ארט — פ.פ.ס.

ביי די יידען ווערען די אונטערהאנדלונגען נאך אל קגעפיהרט.

רעגולאציעס, באנקראטען, ארעסטען

טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

אין יאנוואר האט זיך די פירמע „גלאזמאן און צאלעל" פאבריק און פערקויף פון פלוש- און וואל-סחורות, נארוטאוויטש 3 זיך געווענדעט אין גע-ריכט וועגען פערלענגערן איהר די צאהלונגען דער אקטיוו איז געווען גרעסער פונ׳ם פאסיוו מיט 850.000 זל. ביי א בילאנס, וואס האט זיך געשלאסען מיט דער סומע פון 885.000 זל. אין פעברואר האט דאס געריכט די פראלאנגאציע ער-טיילט אויף 3 חדשים און שפעטער נאכאמאל פער-לענגערט. איצט האט דאס געריכט פערלענגערט די צאהלונגס-פראלאנגאציע נאך אויף 3 חדשים, ביז׳ן 25. נאוועמבער ה. י.

* * *

פירמע ח. וויינטרויב, נאוואמיעסקא 19, עק-זיסטירט שוין זייט 20 יאהר. האט זיך געווענדעט אין געריכט וועגען ערטיילען איהר א פראלאנגא-ציע פון די צאהלונגען. סחורות האט די פירמע געהאט פאר 84.000 זל. קונדישע פראטעסטען — 7.258 זל. און חובות — 55.995 זל. דאס געריכט האט די ביטע אפגעזאגט. דאן האט זיך די פירמע געווענדעט אין אפעלאציע-געריכט און האט בע-קומען א פראלאנגאציע. ווען דאס לאדזשער גע-ריכט האט בעשטימט א געריכטס-אויפזעהער און יענער האט געזאלט צוטרעטען צו ערפילען זיינע פליכטען, האט ער זיך דערוואוסט, אז דער האנ-דעלס-לאקאל איז ליקווידירט געווארען נאך פאר-אייאהרען אין דעצעמבער און אפילו די פריוואט-וואוינונג אויף פאמארסקא 8 איז געשלאסען און וויינטרויב בעהאלט זיך אויס.

דער ריכטער-קאמיסאר האט זיך דעריבער גע-ווענדעט אין געריכט וועגען ערקלערען וויינטרוי-בען פאר באנקראט. דאס געריכט האט וויינטרויבען ערקלערט פאר באנקראט פון 30. אקטאבער 1929. דער באנקראטירטער איז ארעסטירט.

עס איז זיי נישט געלונגען די גנבה

און זענען אויך ארעסטירט געווארען

(2) נעכטען פריה האט ח. אלבאם, איינגאבער פון זייד-געשעפט אויף פיעטריקאווער 107, גע-מאלדען אין פאליציי, אז ביי איהר האבען „קונים" גע׳גנב׳עט א שטיק זיידענע סחורה אין ווערט פון 2500 זל.

א צופאל האט געהאלפען צו ענטדעקען די גנבים. א פאליציאנט האט אויף פיעטריקאווער כאס ביים הויז 79, בעמערקט אנ׳עלעגאנט פארל. ביי דער דאמע האט זיך פון אונטערן מאנטעל ארויס-געזעהען א שטיק זייד. דער פאליציאנט איז צו-געקומען צו זיי און פערלאנגט, זיי זאלען זיך אויס-לעגיטימירען, זיי האבען זיך אבער געלאזט אנט-לויפען. ביים אנטלויפען האט זיך ביי דער פרוי דאס שטיק זייד פערפלאנטערט צווישען די פיס און איז געפאלען אונטערן טראמוואי. דער מאשי-ניסט האט פערהאלטען דעם טראמוואי. די פרוי און איהר בעגלייטער האט מען פערהאלטען און אפגעפיהרט אין פאליציי-קאמיסאריאט. דארט האט מען פעסטגעשטעלט, אז דער מאן הייסט משה וואלד מאן פון ווארשא, גענשא 63 און זיין פארטנערקע הייסט חיה וויינבערג. זיי זענען נישט לאנג צוריק בעקומען פון דייטשלאנד. די סחורה האט מען אפ-געגעבן דער פירמע „פלאמיען" און די גאסט-ראלערען האט מען ארעסטירט.

Dziś w RADJO
Godz. 20.15
Muzyka belgijska
A. ONNOU
(skrzypce)

פון ארבייטס-געריכט

(א) אין אפריל איז פון דער פאבריק „וועןשבאווי-יאנקא" אפגעזאגט געווארען מארטא מארטשינקאווס-קא. די פירמע אבער האט איהר אפגעזאגט ארויסצו-געבען א צייגניש, אז זי איז ענטזאגט און זי האט נישט געקענט בעקומען קיין שטיצע פון ארבייטלאז-זען פאנד. ערשט נאך אינטערווענציע האט מען איהם ארויסגעגעבן אזא צייגניש און ווי ווען זי איז אבער געקומען און ארבייטסלאזען-פאנד, האט זי זיך דערוואוסט אז זי קען קיין שטיצע שוין איצט נישט בע קומען, ווייל מ׳דארף מעלדען וועגען פערלירען די ארבייט און פערלויף פון 2 וואכען.

מארצינקאווסקא האט דעריבער אנגעקלאגט די פירמע „וועןשבאוויאנקא" און האט ביי איהר גע-מאנט 379 זל. וועלכע זי וואלט בעקומען פון ארבייטסלאזען פאנד. דער פראצעס איז 2 מאל אפ-געלעגט געווארען און נעכטען איז ער ענדליך פארגע-קומען. דאס געריכט האט מארצינקאווסקען צוגעשפראכען די געפאדערטע סומע.

רעגיסטראציע פון יאהר-גאנג 1912

היינט, מיטוואך, דעם 17 סעפטעמבער דאר-פען זיך אין דער פאליציי-מיליטערישער אפטיי-לונג ביים מאגיסטראט (פיעטרקאווער 212) רעגיסטרירען די געבוירענע אין 1912 יאהר וועל-כע וואוינען אויפ׳ן שטח פון 4 פאליציי-קאמי-סאריאט און זייערע פאמיליען-נאמען הויבען זיך אן אויף

A B C D E F G

און די וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 11 קאמי-סאריאט מיט די פאמיליען-נאמען

K L M N O P

מארגען, דאנערשטאג — 3-טער קאמיסאריאט מיט די בוכשטאבען

Ch H I J K L Ł

און פון 11-טען קאמיסאריאט

R S Sz T U W Z Ż

ביים רעגיסטרירען זיך דארף מען מיטברענ-גען א פאס, א מעטריקע אדער אנ׳אנדער דאקו-מענט און א שול-צייגניש. האנדווערקער דארפען אויך צושטעלען א צעך-צייגניש.

פערזאנען, וואס קענען נישט בעווייזען זייער אנגעהעריגקייט צו א מעמדיער מלוכה מוזען זיך אויך רעגיסטרירען.

פערלייכטערונגען און הנחות פון די דייטשע קאנסולאטען

פאר געסט און דעלעגאטען צום וועלט-קאנגרעס פאר׳ן ארבייטענדען א״י

דאס אויסווערטיגע אמט אין בערלין האט מודיע געווען די דייטשע קאנסולאטען און אויסלאנד, וועגן דעם אלוועלטליכען קאנגרעס פאר׳ן ארבייטענדען א״י, וועלכען עס רופט די התאחדות סי: בערלין אויף דעם 27-טען ביז 30-טען סעפטעמבער.

די קאנסולאטען זענען געבעטען געווארען נישט צו מאכען קיין שום שוועריגקייטען ביים געבען דייטשע וויזעס פאר די דעלעגאטען און געסט, וועלכע פאהרען צום אלוועלטליכען קאנגרעס קיין בערלין און וועלען האבען א בעשטעטיגונג דערויף פון דער ליגע פאר׳ן ארבייטענדען ארץ-ישראל.

דער אפצאהל פון די דייטשע וויזעס וועט פאר די קאנגרעס-אנטיילנעהמער פערבילוגט ווערען.

אפגעבריהט זיך מיט נישט-געלאשענעם קאלך

(2) אויף וואולטשאנסקע 187 ווערען אויסגע-פיהרט בוי-ארבייטען די ארבייטער האבען אויסגעפער טיגט קאלך פאר דער געביידע, בעת זיי האבען נע-מישט מיט לאנגע שטעקנס די נאך נישט אויסגעלא-שענע קאלך איז דער 24-יעהריגער סטאניסלאוו גריאר-טשיק אריינגעפאלען און גרוב. די חברים האבען איהם מיט שטריק ארויסגעצויגען פון גרוב און ארויסגע-רופען די פאגאטאוויע. גראטשיק האט זיך אפגעבריהט דעם גאנצען קערפער און האט זיך בעשעדיגט אנ׳ אויג. מ׳האט איהם אין א שווערען צושטאנד אפגע-פיהרט און קרייז-שפיטאל.

היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפעלט. פראגראם!
— I —
„וואהנזיניגער פירשט"
ליבעס-דראמע, פול עמאציעס ספארט און הומאר. אין די הויפטראלען:
Joan Grawford, W. Heines i Slim.
— II —
פרעכטיגע קאמעדיע מיט די בעסטע קאמיקערס פון דער וועלט
SLIMEK i ARTHUR
„ברודער-ליבע"
אנהויב 4 נ״מ. שבת, זונטאג, חגאות 2 בייטאג. אנפאנג-פרייזן. ערשטע פלאצן 50 גר און 1 זל

צום נייעם יאהר
ווינשט אייערע קרובים, פריינד, קליענטען און בעקאנטע
א כתיבה וחתימה טובה
דורך דעם „נייעם פאלקסבלאט"
לשנה טובה-וואונשען
צום פרייז פון 2.50 זל.
פאר אונזער גרויסען ערב ראש-השנה-נומער
וועלכער וועט געדרוקט ווערען אין א פיל-פאך פערגרעסערטער אויפלאגע און וועט פערשפרייט ווערען בכל תפוצות הארץ
ווערען שוין אנגענומען אין אונזער אדמיניסטראציע

„לאדזער פראוואקאטארען“

די געשיכטע פון טרויעריג־בעריהמטען לאדזער פראוואקאטאר נח

(המשך).

ווי מיר האבען שוין אנגעוויזען, האט נח גע־האט א שוואכקייט זיך צו באווייזען דארט ווי ס'־זענען געווען פיל מענשען, כדי אלע זאלען איהם באוואונדערען און רעדען פון איהם. דעריבער איז ער געווען אזא אפטער גאסט אין יודישען טעאטער דארט זענען א שבת־נאכמיטאג געווען פערזאמעלט איבער טויזענד יודען און נח האט פאר אלעמען אין די אויגען געהאט די געלעגענהייט צו באווייזען זיינע קונצען.

אין א געוויסען שבת נאכמיטאג האט דער היגער ארטיסט זש. אראנזשירט אן־אמאטארישע פארשטעלונג אין גרויסען טעאטער, געשפילט האט א גרופע יונגע אמאטארען די פיעסע „תאשע די יתומה“. דער ארטיסט זש. האט געשפילט די הויפט ראל. דאס טעאטער איז געווען אויספערקויפט, עט־ליכע מינוט פאר'ן אנהויב פון דער פארשטעלונג איז געווארען אין זאל א גרויסער טומעל. ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז די איינגאנגס־טיר איז שוין געווען בעזעצט דורך נח מיט 2 קאזאקען. דער פיהרער פון דער פארשטעלונג. דער ארטיסט זש. האט נישט געוואלט פערגרעסערען די פאניק, איז ארויס צו נח'ן און איהם געבעטען, אז ער זאל איהם נישט אויסשטעלען אויף גרויסע מאטעריעלע שאדענס און זאל נישט מאכען קיין אונאנגענעהמליכ־קייטען די צושויער. נאך לאנגע אונטערהאנדלונגען האט נח מסכים געווען אוועקצושיקען די קאזאקען און נישט ריהרען קיינעם פון די צושויער, בתנאי, אז מען זאל איהם געבען א בעזונדערע לאזשע, וואו נח וועט זיצען איבער דער גאנצער פארשטע־לונג און צווייטנס זאל דער דירעקטאר פון דער בינע ערקלערען פאר'ן עולם, אז אין טעאטער געפינט זיך נח. דאס פובליקום קען אבער רוהיג זיין, ווייל ס'וועט קיינעם גארנישט געשעהען. ס'איז נישט געווען קיין אנדער עצה און זש. האט מסכים גע־ווען אויף נח'ס בעדינגונגען. נח האט בעקומען די ערשטע לאזשע נעבען דער סצענע און דאן האט דער דירעקטאר זש. ערקלערט פאר'ן עולם, אז ס'איז זיך נישט פערהאן פארוואס צו שרעקען, ווייל נח איז געקומען אין טעאטער ווי א געוועהנליכער צושויער און געפינט זיך אין דער ערשטער לאזשע. די פארשטעלונג האט זיך אנגעהויבען און דער עולם האט זיך בערוהיגט. נאכ'ן ערשטען אקט איז נח ארונטערגעקומען הינטער די קוליסען און געפרעגט דעם ארטיסט זש. צי ער וואלט זיך געקענט בעק־קענען מיט דער ארטיסטקע, וואס שפילט די ראל פון תאשע די יתומה. זש. האט דאן נישט געהאט קיין עצה און האט איהם אריינגעפיהרט אין דער גארדעראב פון דער ארטיסטקע. דאס איז געווען אן־אמאטארין פרייליין ק. נח האט זיך בעקענט מיט איהר, געמאכט עטליכע קאמפלימענטען און אוועק. הינטער דער טיר האט נח ערקלערט דעם דירעק־טאר, אז אויב ער וויל, דאס די פארשטעלונג זאל אראפ רוהיג אין ארדנונג און ער זאל נישט אדורכ־פיהרען קיין ערנסטען צווישען די צושויער, מוז זיך דער דירעקטאר בעמיהען, אז די ארטיסטקע ק. זאל נאך דער פארשטעלונג געהערען צו איהם. זש. איז אזש קאלט געווארען, נח'ס משוגעת'ן האט ער גוט געקענט און געוואוסט, אז אויב איהם פאלט עפעס איין אין קאפ אריין, וועט ער שוין מוזען דאס אויספיהרען. זש. האט דעריבער געמאכט דעם אנשטעל, ווי ער וואלט נח'ן גוט פערשטאנען און איז געגאנגען זיין ווילען אויסצופיהרען. נח איז צוריק אוועק אין לאזשע און זיך צוגעקוקט צו דער פאר־שטעלונג. נאכ'ן צווייטען אקט איז נח ווידער גע־ווען הינטער די קוליסען און ווידער איבערגע'חזר'ט זיין דראהונג, זש. האט איהם דערצעהלט א מעשה, אז ער האט שוין איבערגערעדט מיט דעם פרייליין ק. און יענע איז שוין באלד מסכים הערויף. נח האט דאס אנגענומען פאר גוט געלד און איז שוין אויסגעזעסען די גאנצע פארשטעלונג ווי נאר דער פארהאנג האט זיך אראפגעלאזען נאכ'ן לעצ־טען אקט איז נח שוין געווען הינטער די קוליסען, ער איז אריין אין גארדעראב פון דירעקטאר און איהם צוגעזאגט אז ער זאל ערפילען זיין צוזאג, זש. האט זיך אוועקגעשטעלט טענה'ן, מיט נח'ן אז ער דארף זיין א דזשענטעלמען און פאר דער דאמע קויפען בלומען, כדי איהר צו אימ־פאנירען, נח האט זיך געלאזען איינרעדען און איז ארויס קויפען בלומען, דאס האט זש. אויסגע־נוצט און אין גרים און טעאטער־קאסטיום צוזאמען מיט דעם פרייליין ק. אוועקגעפאהרען פון טעאטער מיט א דראזשקע.

אין פופצעהן מינוט ארום איז נח געקומען אין טעאטער מיט א בוקעט בלומען, ער איז געלא־פען פון איין גארדעראב אין דער צווייטער ווי א געסמטע מויז, אבער נישט געפונען נישט דעם דירעקטאר זש. און נישט די ארטיסטקע ק. נח איז אויפגעקאכט געווארען, אויף אזא מפלה האט ער זיך נישט גערעכט, די ארטיסטען וואס זענען נאך געבליבען אין די גארדעראבען האבען נאר געצוי־גען מיט די פלייצעס און ערקלעהרט, אז זיי ווייסען פון גארנישט, נח אט אוועקגעווארפען די בלומען פון גארנישט. נח האט אוועקגעווארפען די בלומען נח האט געהייסען זאגען אז ער וועט קיין לעבע־דיגער פון זיין האנד נישט ארויס.

זש. האט געוואוסט, אז דא שמעקט מיט אומ־גליק און האט די ערשטע צייטען מורא געהאט זיך צו באווייזען אין גאס, ער האט געוואוסט, אז נח איז א בעל־נקמה און טשאטעוועט אויף איהם, די מעשה האט פאסירט עטליכע וואכען פאר ראש־השנה. זש. האט געלונגען זיך אויסצובעהאלטען ביז מוצאי יום־כפור ווען ס'האט פאסירט פאלגענדע שרעקליכע געשיכטע.

י. דא.

(המשך קומט).

שול־ענינים

(2) אויך לאדז איז בעשטימט געווארען אלס שול־אינספעקטאר אויפ'ן ארט פון ה' ראשינסקי — פראפ. גאצקי, וועלכער איז געווען אמאל לאדזער פון דער בילדונגס־אפטיילונג ביים מאגיסטראט. נעכטען האט פראפ. גאצקי בעזוכט דעם מאגיסטראט פרעזידיום, איהם האט אויפגענומען ויצע־פרעזידענט ראפאלסקי און מיט איהם אפגעהאלטען א לענגערע קאנפערענץ וועגען לאדזער בילדונגס־ענינים.

זעלבסטמארד

(2) אויף מאלאפאלסקא 4 איז בעגאנגען זעלבסטמארד די 27־יאהריגע לידיא טום, אין א שווערען צושטאנד האט מען זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

געיעג נאך א גנב

(2) אויפ'ן גרינעם־מארק האט א גנב ארויס־געשלעפט ביי העלא קוזשמינסקא (זשעראמסקא 37) צעהן פאר זאקען. ווען זי האט עס בעמערקט האט זי אויפגעהויבען א געשריי, דער גנב האט אוועקגעווארפען די זאקען און אנטלאפען. די סוחרים אויפ'ן מארק, האבען איהם נאכגעלאפען פערהאלטען און איינע האבען איהם דערלאנגט מיט שטעקענס און איהם פערוואונדעט. אויפ'ן טומעל איז אנגעקומען א פאליציאנט, וועלכען ס'איז געלונגען צו פערהאלטען דעם גנב. דער עולם אויפ'ן מארק האט איהם געוואלט גוט אנבערעכען די ביינער, אבער מ' האט איהם אפגעראטעוועט.

אין פאליציי האט מען איהם לעגיטימירט. דאס איז דער 18־יעהריגער באלעסלאוו ראגאלסקי פון ניעצאלא 8. מ'האט איהם פערהאלטען און ארעסט.

ד"ר. קאסע פערשפילט א פראצעס מיט איהרע אנגעשטעלטע

(2) 23 אנגעשטעלטע פון דער קראנקען־קאסע זענען געקינדיגט געווארען דעם 31. אקטאבער 1929, אויף 3 חדשים און דער קאמיסאר האט זיי נישט אויסגעצאהלט די גראטיפיקאציע פאר צוויי וואכען, וואס ווערט אויסגעצאהלט אויף חגא, ווייל די פערוואלטונג האט געהאלטען, אז זיי הערען אויף צו ארבייטען שוין אין אקטאבער און די גראטיפי־קאציע ווערט אויסגעצאהלט ענדע דעצעמבער.

די אנגעשטעלטע האבען געהאלטען, אז זיי אר־בייטען ביזן טאג, ווען ס'ענדיגט זיך דער קינדי־גונגס־טערמין און ס'קומט זיי דעריבער די גרא־טיפיקאציע און האבען אנגעקלאגט די קראנקען־קאסע אויף 3689 זל.

נעכטען איז דער פראצעס פארבעקומען אין היגען ארבייטס־געריכט. דער פערטרעטער פון דער קר.־קאסע, אדוו. ביימארק, האט גע'טענה'ט, אז די אנגעשטעלטע וואלט געקומען די גראטיפיקאציע, אויב מ'וואלט זיי אויסגעצאהלט זייער געהאלט יעדען חודש, אזוי ווי מ'האט זיי פאר דער קינדיגונג אויסגעצאהלט מיט אמאל, איז דער אפמאך מיט זיי איבערגעריסען געווארען און אקטאבער און די גראטיפיקאציע קומט זיי נישט.

דאס געריכט האט נישט מסכים געווען מיט דער דאזיגער אויסטייטשונג און האט צוגעמשפט די אנגעשטעלטע די יו״ט־גראטיפיקאציע פאר צוויי וואכען מיט געריכטס־קאסטען און ציגזען.

ווער ווייסט?

נפתלי שטיינבאך, 24 יאהר אלט, פון ניצע ציגעל גאס 33 מיטעל וואוקס נישט בארמאל, אוועק פון דער היים.

מ'בעט אפצופיהרען צו דער מוטער.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפ־טייקען: עפשטיין, פיעטריקאווער 225; בארטאשעוו־סקי, פיעטריקאווער 95; ראזענבלום, ציגעל־גאס 12; גארפיין, ווסכאדניע 54; קאפראווסקי, נאווא־מיעיסקא 15.

מ'טאר זיך נישט בענוצען מיט קיין אויסצאהלונגס־באנעס

אויף דער לעצטער זיצונג פון קאנסטאנטינער שטאט־ראט איז אנגענומען געווארען א בעשלוס זיך צו ווענדען צום ארבייטס־אינספעקטאר אז ער זאל אפשאפען דאס סיסטעם פון אויסצאהלען מיט צעט־לען. ס'האט זיך שוין אין קאנסטאנטין איינגע־שטעלט אזא סיסטעם, אז די אונטערנעהמער האבען אויסגעצאהלט די ארבייטער מיט צעטלען וועל־כע די ארבייטער פלעגען שפעטער רעאליזירען אין די געוועלבער.

דער ארבייטס־אינספעקטאר האט ארויסגעגעבען א פערארדנונג און האט בעשטימט א קאנטראלע כדי די שולדיגע צוציהען צו פעראנטווארטליכקייט.

אווענט־שול פון ב. באראכאוו

די אווענט־שול א.נ. ב. באראכאוו, איז זעהר פאפולער צווישען די היגע ארבייטער־קרייזען.

די מחנות יוגענדליכע ארבייטער, וועלכע ווער־ען פריהצייטיג אוועקגעריסען פון דער שול־באנק ווייל זיי מוזען געהן אין ווארשטאט פערדינען, קו־מען פון יאהר צו יאהר דערגענצען זייערע ידיעות אין דער דאזיגער פראלעטארישער אווענד־שול.

דער פראגראם פון דער שול איז צוגעפאסט פאר די יוגענדליכע ארבייטער, א חוץ די אלגעמיינע ידיעות וועלכע יעדער יוגענדליכער מוז האבען אין לעבען, קומען אויך אריין אזעלכע לימודים, ווי סאציאלאגיע, פאליטישע עקאנאמיע, וועלכע האבען דעם ציל צו געבען די שילער אן־אלגעמיינע פראלע־טארישע אויסבילדונג און דערציהונג.

איצט ווערען שוין געמאכט אלע נויטיגע הכנות צום נייעם שול־יאהר און פון היינט אן האבען זיך שוין אנגעהויבען די איינשרייבונגען.

ברכות צום נייעם יאהר דורך קרן־קימת לישראל

דער קרן־קימת ארדענט איין אויך היי־יאהר די טראדיציאנעלע אקציע אונטער דער לאזונג: „שיקט אייערע ברכות צום נייעם יאהר דורך דעם יודישען נאציאנאל־פאנד“.

די זאמלונג קומט פאר אויף ספעציעלע נא־מען־ליסטען. די נעמען פון די פערזאנען, וועלכע שיקען זייערע ברכות דורך דעם קרן־קימת וועלען געדרוקט ווערען אין א ספעציעלער רובריק, וואס וועט פערעפענטליכט ווערען ערב ראש־השנה אין דער לאדזער יודישער פרעסע. אלע פריוואט־פער־זאנען און ארגאניזאציעס, וואס האבען ערהאלטען זאמעל־ליסטען, דארפען די זעלבע צוריקגעבען אין קק״ל־ביורא ביז פרייטאג מיטאג.

מעלדונגען ווערען נאר אנגענומען אין ביורא פון קרן־קימת.

סכסוך צוליב פערטיילען די מאנ־דאטען אין דער פלייש־בערזע

(2) אין לאדז איז בשעתו געגרינדעט געווא־רען א פלייש־בערזע. אין דער בערזע וועלכע בע־שטעהט פון 24 מיטגלידער דארפען זיין פערטרע־טען פארשטעהער פון אלע פעראינטערעסירטע צדדים, צווישען די ארגאניזאציעס פון דער בער־זע און דעם מאגיסטראט איז ענטשטאנען א סכסוך ביים פערטיילען די מאנדאטען. אין צוזאמענהאנג דערמיט, ווערט אין מאגיסטראט צוזאמענגערופען א קאנפערענץ אין וועלכער ס'וועלען אויך אנטייל־נעהמען פערטרעטער פון די פראדוציר־[illegible].

געגרינדעט א רעליגיעזער פעראיין

פון האנדעלס־אנגעשטעלטע

א דאנק די איניציאטיווע פון איינציגע רעליג. האנ־דעלס־אנגעשטעלטע האט זיך ארגאניזירט א רעלי־גיעזער האנדעלס און ביורא־אנגעשטעלטע פעראיין.

זונטאג איז אין זאל פון בעקער־צעך (מסכאר־ניא 57) פארגעקומען די גרינדונגס־פערזאמלונג פון דעם דאזיגען פעראיין און ס'איז געוועהלט געווארען א צייטווייליגע פערוואלטונג.

אין ארגאניזיר־קאמיטעט זענען אריין די ה'ה: י. גרילאק, יוסף לובלינסקי, פשיטיצקי, ש. הערש־קאוויטש, י. ל. טראווע, י. פיש, שטייער, רוזענ־שטיין, טייבע, מארשאווסקי, און בוימגאלד.

ביי די שטעפער־מייסטער

אויסערגעוועהנליכע פערזאמלונג

היינט קומט פאר אן־אויסערגעוועהנליכע פער־זאמלונג פון די שטעפער־מייסטער. עס וועלען אר־רומגערעדט ווערען זעהר וויכטיגע פאך־פראגען, ווי די פראגע פון עקזאמענס א.ד.גל.

עס איז געוואונשען, אז ס'זאלען קומען, ווי מעהר מיטגלידער.

בעגנב'עט ביינאכט א געוועלב

(2) אויף פיעטריקאווער 129 האבען גנבים אויפגעריסען די זשאלוזע און זיך אריינגעריסען אין גאלאנטעריע־געוועלב פון יוסף ניימאן און איינגע־פאקט די סחורה אין זעק. דער נאכטוועכטער האט עס בעמערקט און אויפגעהויבען אן־אלארם. די גנ־בים האבען זיך געלאזט אנטלויפען. און מ'האט זיי נישט געכאפט, די פאליציי האט ארעסטירט 3 פער־דעכטיגע און אויספיהרען די גנבה.

קאאפעראטיוון־טאג

היינטיגס יאהר וועט דער קאאפעראטיוון־טאג געפייערט ווערן זונטאג ה. 5 אקטאבער, און לאדז [illegible]

וועגען פערבאנדען פון קרעדיטארען

ביז־אהער האבען מיר בעהאנדעלט דעם פאל, ווען אויף דער דעצידירענדער פערזאמלונג פון די קרעדיטארען איז יא געווען דער נויטיגער קווארום און דער אוקלאד איז דעריבער בעשטעטיגט געווארען.

נעהמען מיר איצט אן דעם פערקעהרטען פאל, ווען צו דער גערופענער פערזאמלונג האט זיך נישט געשטעלט די געזעצליכע פארגעזעהענע רעפ־רעזענטאנץ (מעהרהייט קרעדיטארען און 3־פער־טעל פון דער אלגעמיינער סומע קאנטראלירטע חובות) און צוליב דעם איז דער אוקלאד נישט צושטאנדען־געקומען.

דעמאלט קענען די פערזאמעלטע קרעדיטארען שליסען צווישען זיך א פערבאנד. אזא פערבאנד איז געזעצקרעפטיג, ווען אויף איהם זענען מסכים א געוועהנליכער מעהרהייט נישט פון דער אלגעמיי־נער נאר פון דער אנוועזענדער צאהל־קרעדיטארען. אונאפהענגיג פון אומשטאנד, וואס פאר א טייל פון דער אלגעמיינער סומע חובות זיי רעפרעזענטירען.

די פערבינדעטע קרעדיטארען טיילען אויס איי־נעם אדער עטליכע ענטגילטיגע סינדיקן, וועמען די [illegible] זעלבע כללים, לויט וועלכע די קוראטארען געבען איבער זייערע פליכטען די צייטווייליגע סינדיקען.

די פערבינדעטע קרעדיטארען בעשטימען אויך גלייכצייטיג א קאסיר, וועלכער דערהאלט אלע סו־מען, וואס ווערען אויפגעמאהנט פון די בעלי־חו־בות אדער פליסען איין פון וועלכע ס'איז נישט אנדערע קוועלען. אויפ'ן סמך פון געשלאסענעם פערבאנד־אפמאך זענען די סינדיקען בערעכטיגט אונטערצוהאלטען דעם פערקויף פון די סחורות, חפצים און אומבעוועגליך אייגענטום, דעסטגליי־כען אויך דורכצופיהרען די ליקווידאציע פון די חובות און קרעדיטען פון געפאלענעם בעל־חוב.

די אלע אקציעס מוזען דורכגעפיהרט ווערען אונטער דער פערזענליכער השגחה פון ריכטער־קא־מיסאר. דער בעטרעפענדער, געפאלענער בעל־חוב דארף דערביי נישט זיין אנוועזענד און מ'איז איהם אפילו אויך נישט פערפליכטעט צו רופען.

ווי געזאגט, ווערען די ענטגילטיגע סינדיקען בעפאלמעכטיגט דורכ'ן פערבאנד פון די קרעדיטא־רען צו ערלעדיגען אלערליי ענינים, וועלכע האבען א שייכות מיט די אינטערעסען פון אופאדלאשש. [illegible] טערעסען פון אלע קרעדיטארען, נאר בלויז דעמאלט, ווען די דאזיגע אינטערעסען זענען געמיינזאמע און נישט קיין בעגען־געזעצליכע.

די סינדיקען זענען בערעכטיגט צו שטעלען א פארשלאג דעם ריכטער־קאמיסאר, אז ער זאל ער־לויבען ארויסצוגעבען דעם געפאלענעם בעל־חוב און זיין משפחה די סקוועסטרירטע מלבושים, וועש און חפצים, וועלכע זענען נויטיג פאר'ן פערזענליכען געברויך. אויב דעם געפאלענעם בעל־חוב ווערט נישט פארגעווארפען קיין ביזוויליגקייט, האט ער דאס רעכט אויך צו פערלאנגען א געוויסע סומע אויף חיונה.

דער פארשלאג בנוגע דער הויך פון דער סומע שטעלט דער סינדיק, בעשטימען אבער די סומע קאן נאר דער האנדעלס־טריבונאל, אויסהערענדיג פריהער די מיינונג פון ריכטער־קאמיסאר. אין אזא פאל, רעכענט זיך געוועהנליך דער האנדעלס־טרי־בונאל מיט די בעדערפענישען פון געפאלענעם בעל־חוב'ס משפחה און מיט די אומשטענדען ווי אזוי דער געפאלענער בעל־חוב האט זיך אויפגעפיהרט און געהאנדעלט פאר און אין משך פון אופאדלאשץ. [illegible]

י. אונפעלד.

דער יודישער האַנדווערקער

וועכענטליכע אַפּטיילונג געווידמעט דער יודישער פּראָדוקטיווער אַרבייט

מיט פֿאַקטען מוז מען זיך רעכענען

ווען מען בעקומט אַ נאָקאַז צו צאָהלען אַ געוויסען שטייער, מוז מען קודם כל דעם שטייער בעצאָהלען. שפּעטער קען מען דערלאַנגען אַן אַפּעלאַציע, מען קען קלאָגען זיך, לאַרען, אָבער דאָס איז אַלץ לאחר המעשה נאָכדעם ווי מען האָט שוין דעם שטייער בעצאָהלט. דאָס בעדייט, אַז מיט פֿאַקטען מוז מען זיך רעכענען, דאָס געזעץ מוז קודם כל רעספּעקטירט ווערען. טענות ואמ״ר: אַ שפּעטערע זאַך. „וועגען וואָס מיר דערמאָהנען עס? טאַקע וועגען די טענות, וואָס געוויסע בעלי מלאכות האָבען אַרויסגערוקט וועגען דעם, וואָס מען פֿאָדערט, זיי זאָלען אַרויסנעהמען האַנדווערקער־קאַרטען, וואָס מען געהט רעווידירען די וואַרשטאַטען און וואו מען געפֿינט נישט קיין קאַרטע, מאַכט מען אַ פּראָטאָקאָל א.א.וו.

מיר האָבען שוין געהאַט געלעגענהייט נישט איינמאָל צו בעריהרען די פֿראַגע וועגען רעגיסטראַציע צעכען און נאָך אַזעלכע נחות, וואָס דאָס לעבען בריינגט טעגליך, אומזיסט וואַלט דער אַלטער שניידער, יענקעל שליסער ביי מיר אין שטעטעל זיך געוואונדערט, ווען ער זאָל קענען הערען די היינטיגע נייעס וועגען רעגיסטראַציע, עקזאַמענס און נאָך אַזעלכע אַנשיקעניש׳ן. אין זיינע צייטען האָט מען פֿון אַזעלכעס נישט געוואוסט. ער איז אָפּגעוועזען שניידער אפשר 70 יאָהר, און האָט נישט געהאַלטען קיינמאָל קיין פֿעדער אין האַנט, האָט נישט געצאָהלט קיין שטייערן און האָט פֿון קיין קאָנטראָל נישט געוואוסט, מעהר ווי אַ שטיקעל קרייד, האָט ער קיינמאָל אין האַנט נישט געהאַלטען, דערמיט האָט ער געצייכענט, דערמיט האָט ער געשריבען.

אָבער די צייטען פֿון יענקעל שליסער זיינען אוועק און וועלען זיך נישט מעהר אומקעהרען. היינט מוז אַ בעל מלאכה אַ סך קענען, ער מוז אפֿילו קענען זיך פֿערשטעהן אויף פּערספּעקטיוו, אַ חכמה, פֿון וועלכער פֿריהער האָבען געוואוסט נאָר קינסטלער. היינט איז די קאָנקורענץ גרויס און דער בעל מלאכה מוז טאַקע זיין אַ מייסטער אין זיין פֿאַך, אויב ער וויל בייסטעהן די קאָנקורענץ. און די פֿערשאַלטענע קאָנקורענץ בריינגט מיט זיך אויך נעגאַטיווע ערשיינונגען, מען שטרעבט מיט אַלע מיטלען צו בעזייטיגען דעם קאָנקורענט, און מאַכען אונשעדליך.

די רעגירונג האָט איינגעפֿיהרט צעכען, מיט קאַרטען, מיט׳ן גאַנצען קלאַפּער־געצייג. מיר מעגען זיין אונצופֿרידען, מיר מעגען האַלטען, אַז פֿריהער ווען עס האָט געהערשט פֿרייהייט פֿון בערוף, פֿרייהייט פֿון פּראָפֿעסיע, איז געווען בעסער. מיר קענען אפֿילו האַלטען, אַז דאָס איז נאָר צייטווייליג, און אַז עס וועט קומען אַ צייט, ווען מען וועט דאָס אַלץ מבטל זיין. אָבער מיט׳ן פֿאַקט מוז מען זיך רעכענען, דערווייל גילט דאָס געזעץ און מען מוז זיך צו איהם צופּאַסען. מיט רעכט איז געוואָרען אָנגעוויזען, אַז די איצטיגע רעוויזיעס ביי די האַנדווערקער, זענען נאָך אפשר אַ טובה, ווייל דאָס זענען אַ מין מאַהנונגען, וואָס דינען איינצושערפֿען דעם וועלנער, ער זאָל וויסען, אַז עס קען אַמאָל ווערען ערנסט און דאַמאָלסט וועט איהם די איצטיגע ערמאַהנונג צונוץ קומען.

אויך די האַנדווערקער, וואָס האָבען נישט אַרויסגענומען קיין קאַרטען, מוז מען פֿון צייט צו צייט דערמאָהנען, אַז עס קען אַמאָל ווערען ערנסט, אַז עס קען אַפּלויפֿען דער לעצטער טערמין און דאַמאָלס וועט מען טאַקע שליסען דעם וואַרשטאַט ביי דעם, וואָס האָט זיך צום געזעץ נישט צוגעפּאַסט. איצט צאָהלט ער נאָך אַ געוויסע שטראָף און ער אַרבייט ווייטער. דאַמאָלסט וועט ער מיט קיין שטראָף זיך מעהר נישט אויסקויפֿען.

נור ווי די מעשה זאָל נישט זיין, צי די גזרה וועט בלייבען, אָדער זי וועט בטל ווערען, מיט פֿאַקטען מוז מען זיך רעכענען און ווער עס איז איינ־בע׳עקשנ׳ן און וויל זיך נישט רעכענען, וועט אַמאָל זיין פֿון די צועקים ואינם נענים, פֿון די, וואָס שרייען און קיינער ענטפֿערט זיי נישט.

ש. י. סטופּניצקי.

דער טערמין וועט נישט פֿערלענגערט ווערען

יודישע האַנדווערקער, פֿערנאַכלעסיגט נישט אייער נאָהנטסטע אויפֿגאַבע!

ווי בעקאַנט וועלען די האַנדווערקער, וועלכע וועלען ביז׳ן 15־טען דעצעמבער ה. י. נישט בעזיצען דעם טיטעל: מייסטער, נישט טאָרען בעשעפֿטיגען קיין לעהר־יונגלעך. פֿאַר די האַנדווערקער, וואָס האָבען האַנדווערקער־וואַרשטאַטען און בעזיצען נישט דעם טיטעל מייסטער זענען בעשטימט געוואָרען הנחה־עקזאַמענס: די הנחה בעשטעהט קודם־כל אין דעם, וואָס די האַנדווערקער וועלען בעפֿרייט ווערען פֿון צושטעלען שול־צייגנישען און אפֿילו פֿון די טעאָרעטישע עקזאַמענס. זיי וועלען זיך קענען עקזאַמינירען אויף געזעל און אויף מייסטער אין איין טאָג או״ו.

די האַנדווערקער פֿערנאַכלעסיגען אָבער און נוצען נישט אויס די צייט. מ׳דאַרף אָבער וויסען, אַז דער טערמין וועט נישט פֿערלענגערט ווערען און די, וואָס וועלען נאָכ׳ן 15־טען דעצעמבער ה. י. נישט בעזיצען קיין מייסטער־דיפּלאָמען וועלען קיין לעהר־יונגלעך נישט קענען בעשעפֿטיגען. דאָס וועט זיי פֿערשווערען זייער עקזיסטענץ, אַלס האַנדווערקער, ווייל זיי וועלען נישט האָבען די נויטיגע קראַפֿט און מענשען־מאַטעריאַל. ביי די יודישע האַנדווערקער קומט דאָ אויך אַ נאַציאָנאַלער מאָמענט: ס׳וועט אָפּגעהאַלטען ווערען דער צופֿלוס פֿון יודישע האַנדווערקער: ס׳איז דאָך אַ פֿעסטגעשטעלטע זאַך, אַז יודישע האַנדווערקער נעהמען אַרויף זייער שול אין יודישע וואַרשטאַטען.

איינינע האַנדווערקער־קאַמערן, ווי די לובלינער, האָבען זיך געווענדעט צום האַנדעלס־מיניסטער מיט אַ מעמאָריאַל, אַז דער טערמין זאָל נישט פֿערלענגערט ווערען און ווי אונז איז בעקאַנט זענען די מאַסגעבענדע קרייזען נישט געניגט דעם טערמין צו פֿערלענגערען.

מ׳מוז דערביי אויסנוצען די קורצע צייט, וואָס איז נאָך פֿערבליבען און געהען צו די עקזאַמענס.

אַ געוויסע שוועריגקייט ענטשטעהט פֿאַר די יודישע האַנדווערקער מיט׳ן עקזאַמענס — אָפּצאָהל. דער אָפּצאָהל פֿאַר אַ האַנדווערקער, וואָס דאַרף זיך עקזאַמינירען אויף געזעל און מייסטער בעטרעפֿט 140 זל. דער פּרעזידענט פֿון דער האַנדווערקער־קאַמער האָט דאָס רעכט צו פֿערקלענערען דעם אָפּצאָהל, אָבער ביי אונז איז לאַוט ווייזט דער פּרעזידענט נישט אַרויס אַזעלכע נייגונגען. די יודישע מיטגלידער פֿון דער האַנדווערקער־קאַמער דאַרפֿען זיך בעמיהען אויך אַהין צו ווירקען אין דער ריכטונג. אויב די אינטערווענץ פֿון די ראַט־מיטגלידער זאָל נישט האָבען קיין ערפֿאָלג, קענען עס טאָן די צעכען און האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס אויף אַנדערען אופֿן: זיי קענען אָרגאַניזירען גרופּען און אין נאָמען פֿון די גרופּען זיך ווענדען צו דער האַנדווערקער־קאַמער. די קאַסע פֿון דער האַנדווערקער־קאַמער איז נישט איבעריג פֿול און ווען אַ פּאָר צענדליג האַנדווערקער זאָלען זיך ווענדען וועגען אַ הנחה, וועט די פֿאָדערונג די פֿאָרדערונג נאָכקומען.

אמת נישט אַלע האַנדווערקער האָבען איצט צו בעצאָהלען במזומן אפֿילו דעם המחצית־אָפּצאָהל, דאָ קענען שוין צו הילף קומען די פֿעראיינען און צעכען, וואָס געבען הלוואות אויף אויסצוצאָהלען, די קהלה מיט איהר פֿאָנד אויף פּראָדוקטיוויזאַציע. און אַז״וו.

די יודישע האַנדווערקער טאָרען נישט אַראָרכלאָזען דעם טערמין פֿון די עקזאַמענס. די יודישע האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס דאַרפֿען זיי וועגען דעם דערמאָנען און העלפֿען די עקזאַמענס אַדורכצופֿיהרען.

א. נמשל.

שטענדיגער סעקרעטאַריאַט

ביי די יודישע ראַט־מיטגלידער אין דער האַנדווערקער־קאַמער

אין לאָקאַל פֿון „אָרט“ איז פֿאָרגעקומען אַ זיצונג פֿון די יודישע מיטגלידער פֿון דער האַנדווערקער־קאַמער. ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען צו שאַפֿען אַ שטענדיגען סעקרעטאַריאַט פֿון די יודישע ראַט־מיטגלידער. דער סעקרעטאַריאַט וועט האָבען זיין זיץ־אָרט אין „אָרט“ (וואָלטשאַנסקאַ 27) און וועט אָננעהמען אינטערעסאַנטע יעדען מאָנטאָג פֿון 8 ביז 10 אין אָוונט.

כדי צו אינפֿאָרמירען די האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס, צעכען און איינצעלנע האַנדווערקער־טוער וועט דער סעקרעטאַריאַט אַרויסגעבען פֿון צייט צו צייט צירקולאַרען און זיי פֿונאַנדערשיקען.

ס׳איז פֿעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז אָפֿט ווערען געמאַכט אינטערווענצען מצד איינצעלנע אָרגאַניזאַציעס און אפֿילו מצד יחידים אין דער האַנדווערקער־קאַמער א. אנד. ס׳פּאַסירט, אַז די דאָזיגע אינטערווענצען זענען נישט לטובה און אפֿילו אַמאָל לרעה פֿונ׳ם כלל יודישע האַנדווערקער. ס׳איז דעריבער בעשלאָסען געוואָרען אויפֿצופֿאָדערן די יודישע האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס און צעכען, אַז אַלע אַרט אינטערווענצען וועגען האַנדווערקער־ענינים זאָלען געמאַכט ווערען אין פֿערשטענדיגונג מיט די יודישע ראַט מיטגלידער פֿון דער האַנדווערקער־קאַמער און מיט דער בעטייליגונג פֿון איינעם פֿון זיי.

צי מעג מען זיך בענוצען מיט׳ן טיטעל „מייסטער“

נישט אַלע ווייסען וואַהרשיינליך, אַז דאָס בענוצען זיך מיט׳ן טיטעל „מייסטער“, נישט בערעכטיגטערהייט איז פֿערבאָטען דורכ׳ן געזעץ. פֿיל האַנדווערקער, וועלכע בעזיצען האַנדווערקער־וואַרשטאַטען מיינען אפֿשר, אַז דורכ׳ן בעזיצען זעלבסטשטענדיגע וואַרשטאַטען זענען זיי אויך בערעכטיגט צום בענוצען זיך מיט׳ן דאָזיגען טיטעל. דאָס איז אָבער נישט ריכטיג. אינ׳ם צעכען־געזעץ איז גענוי פֿאָרמולירט ווער עס מעג זיך בענוצען מיט׳ן טיטעל: מייסטער. אָבער אַ חוץ דעם איז אינ׳ם שטראָף־געזעץ פֿעראַן אַן אַרטיקעל 334, וועלכער לויטעט:

„די וואָס בענוצען זיך מיט׳ן נאָמען פֿון אַ צעכען־מייסטער אין די ערטער, וואו ס׳איז נישט פֿעראַן קיין צעכען־אָרגאַניזאַציע פֿון דעם ענטשפּרעכענדען פֿאַך, אָדער מיט די רעכט פֿון אַ האַנדווערקער אין ערטער מיט אַ פֿאַראיינפֿאַכטער האַנדווערקער־אָרדנונג, קענען בעשטראָפֿט ווערען ביז 100 זל.“

פּוילישע מייסטער־דיפּלאָמען

גילטען נישט אין דאַנציג

דאָס דאַנציגער געריכט האָט געפּסק׳נט, אַז האַנדווערקער, וואָס האָבען פּוילישע מייסטער־דיפּלאָמען האָבען נישט קיין רעכט זיך צו בענוצען מיט׳ן טיטעל מייסטער אין דאַנציג און האָבען נישט קיין רעכט צו האַלטען לעהר־יונגלעך ביז ס׳וועט נישט געשאַפֿען ווערען וועגען דעם אַ ספּעציעלער אָפּמאַך צווישען דאַנציג און פּוילען. דאָס האַנדעלס־מיניסטעריום האָט דעריבער פֿעראָרדנעט אַדורכצופֿיהרען אַ סטאַטיסטיק וויפֿיל דאַנציגער האַנדווערקער זענען פֿערהאַן אין פּוילען, צי זיי בענוצען זיך מיט דעם טיטעל: מייסטער, וועלכען זיי האָבען בעקומען אין דאַנציג, צי זיי האַלטען לעהר־יונגלעך, און צי ווערט זיי בכלל געמאַכט וועלכע ס׳איז שטערונגען און בעגרעניצונגען.

די לאָדזער האַנדווערקער־קאַמער האָט אַדורכגעפֿיהרט אַזאַ אַנקעטע און ס׳האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזשעסטווע זענען קיין האַנדווערקער מיט דאַנציגער מייסטער־דיפּלאָמען בכלל נישט פֿערהאַנען.

צנים פחים בדרך עקש.
שומר נפשו ירחק מהם.
תקעו בחודש שופר. בכסה ליום
חגנו. כי חוק לישראל הוא
משפט.
איבער דעם זאָלסט קומען אין דער אַלטער בעוו.
רעכטסקאָנסולטאַנטען־ביוראָ פֿון ה׳
מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17
(זאַכאָדניאַ 52) טעל. 148-79
וואו עס ווערט שנעל און פּינקטליך ערלעדיגט
געוויסענהאַפֿט געשריבען אַלערליי ביטע־ס
צייווילע, קאַרנע, האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַניעס, קלאַוזולעס׳
זאַבעזפּיעטשעניעס אויף [illegible]
אין פּוילען, [illegible]
בעמערקונג: קלאַוזולעס
און זאַבעזפּיעטשעניעס ווערען ער־
לעדיגט במשך פֿון 24 שעה.
מיט אַכטונג ד. מאַנעלאַ,
פּעטריקאָווער 17.

האַנדווערקער מוזען שיקען זייערע לעהר־יונגלעך אין די פֿאַך־שולען

ווי עס איז בעקאַנט, פֿאָדערט דאָס אינדוסטריע־געזעץ („צעכען־געזעץ“) פֿון יעדען האַנדווערקער, וואָס בעשעפֿטיגט לעהר־יונגלעך אָדער יוגענדליכע אַרבייטער אין עלטער פֿון 14—18 יאָהרען שליסליך, אַז ער זאָל זיי שיקען אין אַ פֿאַך־ערגענצונגס־שולע. פֿאַר נישט אויספֿיהרען די דאָזיגע פֿאָדערונג פֿונ׳ם געזעץ, קומט דעם מייסטער אַ שטראָף.

ביז איצט האָט די מאַכט נישט מקפיד געווען, אַז די האַנדווערקער זאָלען אויספֿיהרען די דערמאָהנטע פֿאָדערונג פֿונ׳ם געזעץ, איצט אָבער האָט זיך די לאַגע געענדערט. פֿון איצט אָן וועט מען דורכפֿיהרען רעוויזיעס אין אַלע וואַרשטאַטען און אויב עס וועט זיך אַרויסווייזען, אַז אַ מייסטער שיקט נישט זיינע לעהר־יונגלעך אין אַ פֿאַך־ערגענצונגס־שולע, וועט דער מייסטער בעשטראָפֿט ווערען און דאָס לעהר־יונגעל וועט נישט קאָנען בלייבען ביי דער אַרבייט.

דער יודישער האַנדווערקער דאַרף נעהמען אין אַכט נאָך אַ וויכטיגען פּרט, אויב די יודישע לעהר־יונגלעך וועלען נישט בעזוכען די שולען פֿאַר טערמינאַטאָרען, וועלען זיי געמינערט ווערען און זייערע רעכט צו בלייבען ביי דער מלאכה עס וועלען. אַז די נאָהענטסטע יאָהרען אויספֿעהלען קוואַליפֿיצירטע יודישע געזעלען, און דאָן וועט זיין אַ סכנה פֿאַר דער יודישער מלאכה בכלל. אַלע יודישע בעלי מלאכות מוזען דעריבער זאָרגען דערפֿאַר, אַז זייערע לעהר־יונגלעך זאָלען אונבעדינגט געהן אין די ערגענצונגס־שולען פֿאַר טערמינאַטאָרען.

לאָדז וועט זיין פֿערטרעטען אויפֿ׳ן אינטערנאַציאָנאַלען האַנדווערקער־צוזאַמענפֿאָהר אין רוים

פֿון 20 ביז׳ן 24 ה. ח. וועט אין רוים פֿאָרקומען אַן אינטערנאַציאָנאַלער צוזאַמענפֿאָהר פֿון צענטראַלער האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס פֿון דער גאַנצער וועלט. דער צוזאַמענפֿאָהר וועט בעטראַכטען דאָס שאַפֿען פֿון אַן אינטערנאַציאָנאַלען האַנדווערקער־אינסטיטוט און וועט פֿערנעמען שריט צו שאַפֿען אַ שטענדיגע האַנדווערקער פֿערטרעטערשאַפֿט אינ׳ם אינטערנאַציאָנאַלען אַרבייטס־ביוראָ אין גענף.

פֿון לאָדז פֿאָהרט אַהין אַלס פֿערטרעטער פֿון דער האַנדווערקער־קאַמער, דירעקטאָר פּעטאַרסקי.

אינפֿאָרמאַטיווע האַנדווערקער־קאָנפֿערענץ אין לובלין

די לובלינער האַנדווערקער־קאַמער האָט אָרגאַניזירט אַן אינסטרוקטאָרען־קורס. צום דאָזיגען קורס וועלכער האָט געדויערט אַ טאָג זענען געקומען 105 פֿערטרעטער פֿון פֿערשידענע צעכען און האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס פֿון דער לובלינער וואָיעוואָדשאַפֿט.

אַלע אַנטיילנעהמער פֿון צוזאַמענפֿאָהר האָבען בעקומען אויסצוגען פֿון די געזעצען, וואָס זענען נוגע האַנדווערקער. ס׳זענען געלייענט געוואָרען רעפֿעראַטען וועגען די וויכטיגסטע פֿאַרשריפֿטען פֿון פּוילישען צעכען־געזעץ (האַנדווערקער־קאַרטע, האַנדווערקער־רעכט, אומלעגאַלע קאָנקורענץ, דאָס אויספֿיהרען פֿון האַנדווערק דורך פּערזאָנען, וואָס בעזיצען נישט קיין קוואַליפֿיקאַציעס או״ה.) 2) וועגען עקזאַמענס אויף געזעלען און מייסטער 3) וועגען פּראָפֿעסיאָנעלע בילדונג פֿון דער האַנדווערקער־יוגענד (אָפּמאַכט, עזר־דענץ פֿון די לעהר־יונגלעך, צייגנישען, ווער ס׳האָט רעכט זיי אויסצושטעלען, צעכען און זייערע רעכט. 4) וועגען האַנדווערקער אָרגאַניזאַציעס, צעכען, זייער מיטאַרבייט מיט די האַנדווערקער קאַמערן און אַז״וו.

נאָך יעדען פֿון די רעפֿעראַטען זענען פֿאָרגעקומען ויכּוחים און פֿראַגען זענען געווען אויפֿגעקלערט געוואָרען. די אַנטיילנעהמער האָבען געשטעלט צאָהלרייכע פֿראַגען וועגען פֿערשידענע יורידישע און געזעלשאַפֿטליכע פֿראַגען און האָבען בעקומען גענויע תשובות און אינסטרוקציעס ווי אַזוי צו האַנדלען אין פֿערשידענע פֿאַלען.

אַזעלכע אינפֿאָרמאַטיווע קאָנפֿערענצען וואָלט געדאַרפֿט איינפֿיהרען אויך די לאָדזער האַנדווערקער־קאַמער, אָדער די יודישע האַנדווערקער־אָרגאַניזאַציעס.

די פערשאָלטענע ירושה

34) גרויסער ראָמאַן פון לײדענשאַפט ליבע און פערברעכען.

דער אַלבום איז געווען אָפען אויף יונגער זייט, און עס איז געווען אנגעשלעפּט א גרויסע פאָטאָגראַפיק פון גוטערמאַנ'ען און זיין קאַבינעט ביי דער אַרבייט.

אונטער דער דאָזיגער פאָטאָגראַפיע איז גער געווען צוגעשריבען, אַז זיין סעקרעטאַרין איז מערי קאַן און פאַקטיש איז לע'ב גוטערמאַנ'ען געזעסען מערי מיט א צושמייכעלט פנים. —

— מערי קאַן — האָט רושעיקאָבס אויסגערופען — פונקט ליזא זינגער!..

— אָהאַ! — האָט מאַקס אַפּמאַן אויסגערופען — איהר האָט זי דערקאַנט!

— אָבער ניין, ניין! האָט זיך רושעיקאָבס געכאַפּט אַפּלייקענען — דאָס מיידעלע איז שוין פון לאַנג געשטאָרבען.

— זאָגט נישט קיין ליגען, — האָט אַפּמאַן אויסגעשריגען — מיר האָבען גערעדט מיט מאַרקוס קאַשטאַנ'ען, ווען מ'האָט אים אַרויסגעלאָזט פון טורמע און ער האָט זיך מודה געווען, אַז זי לעבט נאָך!..

רושעיקאָבס'עס צונג האָט זיך צוגעקלעפּט צום גומען.

ביי אים האָט אָבער געשטייעט כמעט א פראַגע צו טאָן:

— וואָס וועט איהר מיט איהר טאָן, אויב די איז פאַקטיש דעם אַלטען זינגער'ס טאָכטער?

— דאָס איז אונזער זאַך! — האָט אַפּמאַן אָפּגעבראָכט.

— איהר ווילט אויסברענגען די דאָזיגע הער־ליבע מיידעל? — האָט רושעיקאָבס אויסגערופען — אָה.. דערפאַר, ווייל זי שטערט אייך און זיי צו זינגער'ס פערמעגען!

אַפּמאַן האָט זיך א וואָרף געטאָן אויף רושעיקאָבס'ן, אָבער חוץ לעצטער האָט מיט אַן אַנגעוואָרטעטער געפלינקטקייט, ווי פאַר זיין ראָקייט זיך אָפּגעווענדט פון קלאַפּ, און שוין אָטעמדיג זיך צוגעשפּאַרט צו דער וואַנד.

מיט'ן צווייטען קלאַפּ פון דער פויסט, האָט אַפּמאַן צובלוטיגט זיין פנים, אָבער ביי דעם צידמויק'טען האָט נאָך געשטייעט דהייסטקייט צודראָהען אַפּמאַנ'ען:

— אויב איהר וועט זי אפילו דערהרגענען, וועט די ירושה נישט אנקומען צו אייך! — האָט ער געברייפט — דערהרגעט זיי אַלע, דערמרינקט זיי און בלוט, אָבער איך וועל אייך זיין עפּיס אַלוינס, דאָס וועט צושטערען אַלע אייערע פּלענער... ס'איז דאָ נאָך אייך יורש, ווייס איך!

— מאַקס אַפּמאַן איז צוגעלאָפען צו אים און אַרויסגעזאָגט:

— הייסט עס, איהר וועט צוריקקומען פון אַפריקאַ, כדי צו ברענגען דאָ אינפאָרמאַציעס וועגען אַן אַנדערער יורש... איהר קענט נישט, זעה איך, האַלטען די צונג צווישען די ציין, רושעיקאָבס.

רושעיקאָבס האָט זיך ערשט איצט געכאַפּט, אַז ער איז מאָאים אַריינגעפאַלען...

איצט וועלען זיך די הערען נישט אָפּשטעלען פאַר גאַרנישט, כדי אַרויסצופּעקוטען פון אים דעם סוד.

אַפּמאַן האָט קורץ בעפוילען:

— בלייבט שטעהן ביי דער וואַנד ביז איך וועל נישט האָבען בעטראַכט די אַנדערע שופלאַדען. און ריהרט זיך נישט פון אָרט, אויב איהר ווילט נישט בעקומען א קויל אין קאָפּ.

— דערלויבט מיר נאָר אָפּצוווישען דאָס בלוט פון פנים, וואָרום עס טריפט מיר אַראָפּ אויף דער מאַרינאַרקע.

רושעיקאָבס האָט אַרויסגענומען א גרויסע נאָזטיכעל, און גענומען זיך ווישען דאָס פנים.

ווען ער האָט צוריק אַריינגערוקט דאָס טיכעל אין טאַש, איז איהם געלונגען אַרויסצושלעפען פון דאָרט א שטיקעל בליישטיפט.

מאַקס אַפּמאַן האָט זיך ווידער איבערגעבויגט איבער'ן טיש, און ציטערענדיג פאַר שרעק, האָט רושעיקאָבס גענומען שרייבען עפּיס אויף דער וואַנד, נישט אָפּרייסענדיג דעם בליק פון דעם גרויזאַמען מאַקס אַפּמאַן.

יענער האָט שוין געענדיגט זיין רעוויזיע פון די שופלאַדען, און זיך ווידער געווענדעט צו רושעיקאָבס'ן.

— און איצט וועלען מיר זיך אַרויסשפּאַצירען אין הויף און אין גאָרטען, און איהר וועט אונז נאָך זיין געהן פאַר מיר!.. אָבער אַהן קונצען, פאַרשטעהט!

רושעיקאָבס האָט זיך מיט גרויס מיה אָפּגעריסען פון דער וואַנד און זיי זענען אַוועק אין אַנדערע צימערען, וואו אַפּמאַן האָט זיך שנעל אָפּגעפערטיגט.

דערנאָך האָט ער א זאָג געטאָן צו רושעיקאָבס'ן:

— איך בין שוין פערטיג מיט מיין אַרבייט!.. און איצט, ליבער פריינד מיינער, האָב איך דעם כבוד אייך צו בעטען צו זיך!.. געגאַנגען!

— וואָאַהין שלעפּט איהר מיך?

(פאָרטזעצונג קומט).

ווילנער טרופּע (אנפ. מ. מאַזע) אין פילהאַרמאָניע

היינט, מיטוואָך, 8.45 אָוונט שפּילען די „וויי־נער" „א מעשהלע מיט הערשעלע אָסטראָפּאָליער", פון מ. ליפשיץ. הערשעלע האָט זיך אויסגעצייכנט ביי די לאַרזער טעאַטער־ליבהאָבער, דאָס שטיק שפּרודעלט מיט אמת'ן פאָלקסטימליכען הומאָר און וויץ. אַלע אַהן אויסנאַהם זענען בעלויכט מיט אומאויפהערליכען בראַוואָ.

מאָרגען, דאָנערשטאָג ווערט געשפּילט: „דער דיבוק" פון ש. אַנ—סקי.

מעלדונגען

העברעאישע אָוונט־קורסען ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

די איינשרייבונגען אויף די אָוונט קורסען האָבען זיך שוין אָנגעהויבען. עס ווערען געעפענט נייע גרופּען פאַר דער העברעאישער שפּראַך און ליטעראַטור פאַר אָנפאַנגער און פאָרטגעשריטענע.

די שילער און שילערינס פון די קורסען געלעגט האָבען געלערנט ביז איצט, האָרפען זיך נאָכאַמאָל רעגיסטרירען אין סעקרעטאַריאַט.

אָנמעלדונגען ווערען אָנגענומען טעגליך, אויסער פרייטאָג און שבת, פון 6—8 אָוונט אין ציוניסטישען ביוראָ (צעגעלניאַנאַ 4).

21-טע מלוכה־לאָטעריע

5-טע קלאַס, 7-טער טאָג

5.000 — 13047 165030 207535.

3.000 — 42798 170320.

2.000 — 6351 73378 85478 108630 143153 207525.

1.000 — 27272
56442 71759 98121 114944 139529
143136 152308 171990 179931 189598
191498 199606 207999.

600 — 1468
37434 56854 73909 79863 86286 91554
100040 101536 134821 160368 160840
178420 191662 207965 208184.

500 — 3891 6491
6888 7293 17844 20023 20686 25390
26231 27964 28722 32108 37240 42039
47871 49235 49846 50406 51611 52163
57123 57154 57898 58242 68846 69448
70668 71116 71319 73095 76219 79422
83904 84663 95131 98928 99712 100854
100889 101921 106907 109332 109369
113268 113793 117106 117888 121190
124801 126043 127707 130112 133186
134494 135636 136578 138038 138771
142637 143420 144195 144976 144995
146923 150089 151068 152145 153800
154848 154933 155843 157110 163849
164074 165126 166345 166794 166872
177574 177743 180709 183039 183389
197678 198157 198766 200291 209029.

439 669 750 887 982 1641 914 2240 74 716 63
3248 380 562 73 604 47 829 4284 281 343 52 58
74 606 804 5061 580 6155 255 501 814 7004 400
856 912 8585 656 727 814 920 9065 193 475 674
88 777 832 909 47 10221 98 481 587 654 960 11012
207 341 47 62 566 881 12120 60 211 383 421 96
606 753 840 916 13226 45 87 307 14 31 406 544
14169 472 581 670 887 15106 218 397 606 721
819 941 52 16173 262 67 300 479 17161 98 309
81 913 96 18331 51 88 429 39 520 54 653 69 74
93 792 19306 441 57 620 772 20042 45 556 610
31 21037 321 525 714 980 82 22129 23129 227
461 683 923 60 24056 364 448 915
25182 500 21 605 743 946 69 26024 210 556
575 810 926 27088 112 75 328 98 430 505 603 46
776 979 28248 378 448 785 997 29008 0 49 55 65
105 219 397 30308 419 880 87 31425 586 99 608
92 892 908 15 50 32996 33012 64 76 732 902 34108
75 924 35157 354 96 36221 369 84 883 37004 361
714 38183 575 87 711 39072 298 310 61 549 655
742 81 89 810 40272 705 96 996 41176 279 398
628 42193 284 407 99 599 903 43023 46 224 340
427 526 29 602 88 749 71 814 941 44444 66 551
621 23 700 856 50 45238 67 69 361 433 508 622
65 838 67 80 46155 338 430 610 96 731 834 47004
7 279 83 222 348 480 88 728 29 889 48082 374 45
572 50 973 48068 422 685 790 951 69 96
50430 537 898 906 72 51070 156 233 402 504
26 609 91 755 52148 66 764 66 813 967 53288 767
68 808 54151 286 369 528 67 952 55019 436 52
92 513 56241 371 405 70 534 92 624 57 733 956
57299 454 635 707 52 59 74 92 989 58035 439 47
77 560 67 726 38 55 59066 75 94 127 33 293 417
56 566 609 752 810 915 60135 69 83 274 88 504
921 61171 222 94 564 83 697 822 77 849 62012
211 59 428 54 67 638 63000 517 95 642 49 79
64329 602 58 63 726 76 829 98 65139 286 99 634
66087 104 548 767 78 67109 414 617 33 40 88
844 49 938 68467 85 567 608 615 065 69009 152
91 232 339 705 853 70663 731 851 71027 154 414
26 28 761 99 877 72430 78 570 865 963 73211
368 74208 755 854 89
75043 61 152 68 250 913 96 76062 675 798 996
77005 127 96 224 500 71 822 78243 767 79002 32
107 405 604 35 764 954 80148 465 540 801 46
81101 467 870 82104 249 307 48 551 73 782 901
83056 328 665 705 807 959 84704 75 942 85104
46 283 370 828 64 86112 97 317 404 503 866 965
81 87126 375 459 95 565 843 42 922 88048 61 463
710 52 830 926 89083 331 410 567 923 36 51 90040
48 116 413 24 863 91148 49 293 375 47 721 912
92365 406 527 93077 353 462 565 659 744 818 71
81 92 94112 81 469 70 501 36 624 94 817 966
95084 290 564 832 49 58 95 957 75 78 96053 69
167 780 908 97135 298 391 608 741 913 98309 504
659 95 99115 263 388 410 47 91 538
100036 410 21 554 647 90 830 38 101049 166
321 412 96 647 842 102059 163 396 487 957 103218
74 304 15 61 520 104601 78 758 840 954 105135
86 261 527 682 94 715 96 844 106101 429 55 650
866 988 92 107141 335 82 482 563 810 108080 256
57 614 738 109068 189 246 69 87 401 60 71 533
110038 43 463 665 978 111147 398 627 87 751 53
88 112195 240 367 476 663 781 113001 16 358
527 36 628 91 726 74 114198 249 332 500 24 88
94 657 59 887 115215 84 363 578 961 92 116072
336 40 54 464 65 627 117200 18 729 875 918
118010 86 130 90 229 46 368 559 653 55 60 840
119273 669 881 120055 192 263 589 604 50 53 83
857 121051 99 286 362 404 544 961 122179 84 478
722 814 960 123033 534 75 779 813 923 91 124176
552 960
125115 67 87 433 588 758 90 827 126056 87
477 517 760 868 99 127150 569 622 90 99 760 830
973 1281111 266 332 451 93 644 79 784 129446
575 88 859 130095 448 770 45 898 842 132262 68
540 634 132004 101 46 347 593 133256 77 413
637 134029 343 86 91 654 68 714 27 812 135108
86 315 480 500 686 785 839 91 987 136072 215
439 828 914 77 137036 84 142 254 40 94 817 969
1380032 115 25 576 670 92 98 139095 739 73 898
955 140002 18 25 76 277 369 529 39 47 641 65 733
97 141012 162 257 71 534 686 935 142106 221 350
52 584 662 748 84 143499 700 144102 309 444 98
145157 210 453 629 146114 220 38 302 16 539 65
750 147104 42 417 625 93 854 939 148090 585 636
765 149129 207 304 50 839 909 96
150117 267 354 449 533 645 798 837 42 935
151360 422 41 44 582 59 759 921 152379 804
153143 53 69 209 389 97 583 611 799 829 154099
286 461 84 575 731 895 155120 251 482 547 88
90 629 70 886 156053 54 288 330 70 724 871 157227
80 428 54 64 528 687 930 158211 36 321 587 61
7 67 826 50 159345 497 615 58 160004 68 102 31
424 161014 23 483 546 682 740 67 85 836 45 68
80 162110 231 301 417 57 508 23 30 75 617 759
927 163197 355 406 768 164003 366 508 748 815
945 165154 288 721 37 800 166439 93 604 73 769
875 919 37 800 166429 93 604 73 769 875 919
167219 529 775 892 902 168052 179 115 703 839
169118 59 72 315 81 472 524 787 908 170179 257
330 75 615 85 802 171480 603 20 31 38 73 838 51
972 172144 64 394 414 31 530 610 79 86 723 849
942 173297 370 819 99 174171 502 662 724 64 841
175010 752 58 176008 71 341 669 816 954 90
177002 213 304 83 588 681 888 909 178254 421
179002 20 419 59 609 706 840 978 180175 352 96
443 520 59 91 627 771 956 181037 122 263 50
328 60 91 446 550 736 50 182169 245 373 582 674
728 828 93 1830036 80 88 271 900 184365 76 571
682 714 185006 48 90 183 465 76 87 565 895
186190 241 70 433 843 187486 751 188044 366
509 65 83 941 189116 445 532 86 737 808 965
190147 391 541 600 1910005 351 410 14 192481
766 193119 326 414 48 502 604 707 93 823 194027
205 394 652 65 92 195092 514 618 762 805 196573
771 977 197052 254 300 522 612 947 198089 197
284 338 906 98 199083 90 221 72 468 673 756 968
200145 496 524 201249 302 477 892 914 30 47
202145 277 322 42 560 641 66 742 203028 236
204041 90 268 696 435 686 714 206233 551 61
207079 100 326 440 83 783 208054 66 536 630
67 783 209175 94 276 448 82 575 757 817 88

10.000 — 140806.

5.000 — 22987 86013 110823.

3.000 — 23774 173198 207164.

2.000 — 162545 189611.

1.000 — 3374 4537
52988 53634 78110 107459 107755
116748 121402 162272 169135 180041
205338.

600 — 13911
21834 42465 63542 69927 90437 98927
116373 117299 120570 129826 129845
139916 192940 199684.

500 — 673 3490
1106 14501 15417 16755 17333 17507
18041 2256 22681 23069 25677 26613
28808 32241 33532 41345 42874 47261
47926 48122 49033 50068 50464 52412
58492 64040 66411 68140 78480 82098
98430 102949 107884 108163 111118
115498 115237 120343 121586 121929
116721 126885 128744 129706 130475
139994 141486 143087 143868 148180
151033 152607 159295 161893 165164
173204 173435 175542 178429 179697
180114 188691 192548 195528 196090
197836 207985 208674 20497 209689.

52 316 21 87 437 562 799 1150 75 304 615
930 2001 279 348 591 610 769 840 68 3024 44 88
155 827 583 777 4149 267 336 59 93 400 635 728
61 5427 662 703 916 6103 486 550 688 98 7418
667 882 937 8097 118 279 539 610 56 890 9520 84
10101 11 302 48 426 27 645 11014 85 140 475
744 805 12287 324 13186 840 72 14020 121 277
303 14 464 706 14097 158 96 240 401 689 722 29
900 16074 203 17515 631 835 18139 75 271 390
725 821 19019 53 785 20078 758 824 74 21279 366
473 88 99 507 775 974 22020 24 154 205 6 559
96 741 61 876 23610 38 24283 643 783 815 963
25184 328 479 809 26592 627 784 997 27067
223 41 481 557 743 996 28423 45 513 18 778
29057 66 169 400 37 588 796 887 961 300029 352
465 926 31234 76 303 603 34 32057 33205 45 75
469 638 791 811 34072 173 74 388 490 534 90
123 917 39 35045 92 119 36 316 82 724 34 79 805
81 36173 213 301 660 813 905 37257 318 831
38164 207 704 39257 420 54 727 56 80 870 40028
81 92 173 284 855 948 41161 90 247 455 536 727
42254 94 504 642 710 43213 87 323 46 488 684
95 722 854 982 44029 98 342 456 546 786 846
916 45118 62 493 699 720 884 46066 116 360 403
572 47028 132 501 13 969 48104 397 90 444 502
682 714 844 47 978 49006 188 538 633 40 966
50209 62 602 661 5 50 713 81 51204 63 659
819 69 75 802 9 10 15 24 52122 555 53179 201
368 612 706 54019 90 253 352 503 55137 288 752
90 817 953 56007 254 381 684 57189 220 831
58151 93 350 541 939 76 59350 459 95 530 960
60210 304 48 57 767 61069 380 525 33 633 90
909 62082 92 102 3 51 53 228 48 371 78 407 947
63069 103 321 26 505 41 82 612 843 64078 164
305 68 742 63 918 85 93 65310 477 508 47 635
914 30 66200 894 904 67116 339 71 452 706 76
68354 410 530 93 656 68 910 69176 394 521 858
70009 87 211 65 455 87 967 71242 427 791 816
61 65 931 72109 239 426 528 73090 161 282 428
866 74276 378 431 730 849 81 93 977
75278 620 760 881 944 76214 445 54 79 961
82 77081 240 360 40 502 21 26 96 965 78060 202
221 19 411 514 23 671 720 656 79005 06 140 347
490 722 962 80308 28 419 536 870 55 81704 806
963 82059 407 532 714 829 83156 277 383 418 85
699 710 828 902 19 84057 36 128 250 94 393
85216 611 61 726 807 50 944 86004 51 83 120 212
330 502 662 83 964 87052 296 364 432 677 704
40 88271 371 764 89015 152 206 502 27 855 90
724 863 41 90093 210 52 533 39 91370 47 61 41
468 36 91 896 975 92108 321 960 93009 35 231
390 56 495 627 94210 58 591 95209 04 89 527
605 96074 48 361 582 793 870 965 97459 853 961
97 98049 185 519 40 714 888 964 99104 336 45
499 833 100039 142 79 69 240 743 997 101292
293 394 402 846 923 102045 68 265 393 450 715
75 818 951 103244 378 494 104561 606 807 15
34 105069 354 506 42 794 811 961 92 106110 231
365 441 543 830 42 107070 837 88 108550 36 987
109067 304 435 606 733 682 20 56 110196 571 654
787 802 111054 303 553 771 841 54 941 112064
67 430 536 59 64 723 833 966 113046 56 857
114091 115072 189 288 782 922 116469 644 702
117605 84 969 118018 32 137 47 275 364 73 617
605 829 90 119010 21 245 78 67 521 619 711 22
807 960 120064 306 22 559 688 121049 227 328
605 45 122047 58 720 888 958 123000 08 06 87
94 570 1240673 570 657 75 890 908 82
125009 49 114 303 14 492 512 98 637 762 35
902 126502 27 791 127179 490 128046 273 619
211 765 938 129099 276 374 410 130415 571 793
820 74 131052 188 220 323 417 641 807 829
132089 416 55 601 766 133024 234 398 400 647
766 92 134094 128 30 422 24 67 599 688 935
135362 411 572 700 91 848 938 136200 81 630
903 137155 244 393 643 68 724 138592 786 966
139171 201 337 516 821 986 97
140024 106 519 723 141076 131 212 471 77 96
920 142029 32 180 299 304 674 859 99 933 143302
212 75 355 144128 655 720 32 77 145025 185 222
47 79 91 653 786 874 970 146258 636 735 959
147116 682 717 85 862 148174 412 503 74 602
797 149014 610 86 798 823 950
150143 58 262 302 524 621 22 75 727 151124
92 311 426 558 660 765 33 847 152134 44 426
641 809 88
153052 383 581 154168 422 604 732 155658
156074 259 469 157044 531 617 70 706 806 88
946 158036 95 358 88 417 637 98 696 790 824
938 159125 318 86 350 906 161344 850 9 162577
664 780 870 163021 37 40 66 241 363 482 736
820 67 1640221 317 83 488 714 936 58 165162 409
617 40 940 80 91 164024 119 227 406 682 759
819 167026 34 380 168073 668 861 977
168281 83 318 444 507 761 821 67 912 73
170064 247 334 171022 235 364 423 668 82 733
926 172190 216 99 433 696 742 893 173126 87
206 462 823 971 174170 221 494 593 671 796
928 96
175099 114 29 222 544 176233 852 85 177036
68 243 415 96 514 98 178063 161 222 542 640
179249 80 632 758 919 180000 51 118 408 63 42
775 823 57 181071 165 267 48 382 613 734 74
820 182216 91 317 668 81 183168 397 460 966
94 194100 67 220 338 55 97 964 185151 72 204
606 759 867 924 65 185061 225 54 373 625 739
92 187194 307 76 547 681 756 818 39 188015 77
144 336 456 694 29 609 11 899 189021 268 190027
378 473 74 609 191009 110 67 448 508 784 819
65 942
192049 218 71 96 526 778 193932 194064 191
211 436 99 921 67 195052 91 108 268 308 45 502
45 633 823 196144 61 506 747 864 86 197105 21
66 236 306 39 493 657 779 808 968 198225 345 551
665 846 63 199183 459 913 58
2000025 113 65 72 315 49 57 426 571 732 866
914 80 201213 83 419 62 611 743 202146 73 74
211 318 439 94 819 941 62 203002 115 19 367 696
784 968 204110 13 75 279 95 205188 823 206127
99 251 415 504 820 207469 73 671 803 919 208069
142 319 37 62 965 209036 94 160 236 315 51 65
440 58 529 868

DR. MED.
S. Heinrich
פּאָמאַרסקאַ 10, טעל. 147-67
צוריקגעקעהרט
ספּעצ. פאַר קינדער- און אינערליכע קראַנקהייטען
קוואַרץ-לאָמפּען, ליכט-בעדער, דיאַטערמיע
קאָנסולטאַציע-שעהן פון 12—2 און פון 4—7 נאָכם.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען.

Dr. med.
I. Wajnberg
Cegielniana 47, tel. 26-02
צוריקגעקעהרט
אינערליכע קראַנקהייטען
ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען
בעשטראַהלונגען און קינסטליכע זונ-בעדער
נעהמט אָן אין דערהיים פון 3—5.

מעבעל

קומט און איבערצייגט אייך!

בעפאר איהר נעהמט קויפען מעבעל בעזוכט אונזער
מעבעל-קאאפעראַטיוו „סטיל" נארוטאוויטש 4 (דזשעלנא) טעל. 190-26
מיר בעזיצען אויף לאַגער: נייעסט מאָדערנע שלאָף-צימער, שפייזע-צימער, גאַבינעטען
ווי אויך איינצעלנע מעבעל-שטיקער. סאָלידע אויספיהרונג לויט די נייעסטע אויסלענדישע מאָדעלען.
ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלע אַרט טישלער-אַרבייטען אויף גוטע בעדינגונגען און פינקטליכע אויספיהרונג.

„סטיל"

קומט און איבערצייגט אייך!

די בייז ערעפענטע מלעטשאַרניע
„KRAKOWIANKA"

אַל. קאשטשושקי 36 רוג אנדזשעיא.
עמפעהלט: פרישע פוטער, קרעם - קעזען פון אייגענער אויסאַרבייטונג
צו צוגענגליכע פרייזען צו צוגענגליכע פרייזען.

א ליכטיג לעבען
קען יעדער האָבען, וואָס וועט ביי מיר קויפען
עלעקטרישע
זשיראַנדאָלען
פון אייגענער אויסאַרבייטונג
אויך זשאַרובקעס פון די בעסטע פירמעס
ביליגער ווי איבעראַל. — אויך נעהם איך אָן אַלע
עלעקטראָטעכנישע איינלאָגען פון קראַפט און ליכט
קאָנצעסיאָנירט דורך דער לאָדזער עלעקטראָווניע.
מ. זענדעל פלאַץ וואָלנאָשטשי 9
רוג נאָוואָמיעסקאַ
בעמערקונג: יעדער וואָס קויפט ביי מיר אַ זשאַרובקע בעקומט
אַ קופאָן ביי צוזשטעלען 25 קופאָנען בעקומט אומזיסט אַ ראַדיאָ-אַפּאַראַט
קומט ווערט איהר זיך איבערצייגען 9 פלאַץ-וואָלנאָשטשי 9.

Dr. W. ŁAGONOWSKI
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych przeprowadził się na ul. Piotrkowskiej 70 róg Traugutta). Przyjmuje od 8^30 do 10^30 rano, od 1-ej do 2^30 pp., od 6 do 8^30 wiecz. w niedziele i święta od 10 do 1-ej.

1 טויז
וואונש-קאַרטען
בלויז 60 גר.
געדרוקט מיט דעם נאָמען
און שעהנסטען אויסוואַל
פיעטריקאָווער 34
אין הויף דרוקעריי און
סטעמפעל-פאַבריק
מ. אַרבאַך

א שטריקער
מיט אַ 10-ער מאַשין
אַרויסצונעהמען אַרבייט
ווערט פון זאָפאָרט געזוכט
זגערזשער 28,
שטראַסבערג.

א וועקסעל
אויף 50 זל. איז פאַר-
לוירען געוואָרען. אויס-
שטעלער ש. בערקאָוויטש
צאָהלבאַר 24/9 1930.
דער וועקסעל ווערט ער-
קלערט פאַר אונגילטיג.

DR. ADAM
GROSGLIK
ul. Kościuszki 27
tel. 151-78
צוריקגעקומען
הויט און גענעריטע קראַנקה.
רענטגען און ליכטהיילאינגג.
נעמט אָן פון 4—7 אָוועס.

Zaginione zostały 2 protesty: 1) protest na sumę zł. 155,— wystawca Jan Cieślak, złec. Kinstler pl. 30. 8. 30. w Maszawie. 2) protest na sumę zł. 78,— wystawca Łażyczak, złec. Lewkowicz płatny w Łodzi. Protesty powyż. zostają unieważnione. Zwrócić takowe za wynagrodz. do adm. „N. Folksblat"

מיט 500 דאָלאַר
וויל איך זיך בעטייליגען
אַלס שותּף ווי אויך מיט-
צואַרבייטען עס קען זיין
וואָס פאַר איין געשעפט
עס איז. אָפערטען אין
אַדמיניסטראַציע אונטער
ליטערע „100"

א קוואַליפיצירטע
שרייבערקע
ווערט געזוכט ביי
נייטמאַן, פילנאַ [illegible]

Śpiew. oper.
BR. OLECKA
wznowiła
lekcje śpiewu solowego.
Zgłoszenia: Łódź, Al. I maja 68, I-sze piętro, telefon 177-90.

— אויף —
אתרוגים
צו פערדינגען
אַ האַלב געוועלב
ביי מ. זענדעל
פלאַץ וואָלנאָשטשי 9
רוג נאָוואָמיעסקאַ.

Dr. med. J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31
קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
איינגעבוירענע פעראַלירונגען און וקטנליכע שמערצען
פארבערט, א.ז.וו.: קלומפוס, אויף פלאַטפוס, קינטטליכע
רעמעדיע א. א. נעמט אָן פון 2,30 ביז 4,30 נאָכמ.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפער און הויט-
קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8—10 פאַרמ. 1—3 און פון 5—9 אָוו.
זונטאַג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמ.
בעזונדערע ווארטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. HERSZFINKIEL
Zawadzka 15, tel. 111-87
ספעציאַליסט פאַר קינדער-קראַנקהייטען
צוריקגעקומען
און נעמט אָן פון 8—9½ און פון 3—5 נאָכמ.

רעפּעזירקעס
צו סוועטערס קענען זיך
מעלדען
קילינסקי 4
אין דער
סוועטער-פאַבריק.

אויסצוגעבען
אין צענטרום שטאָדט אַ
טייל געלאָקאַל-
געוועלב פּאַסענד פאַר
פאַפיר, היטען א. ז. וו.
אָפערטען אונטער „צ"
אין אדמ. „נ' פאָלקסבלאַט"

אַלטע גיטאַרען
און פידלען
קויף איך און רעפּעריר
אויך איינצוזעצען צוזאַ-
לענגע. מוזיק-אינסטרומענ-
טען-בירא Höhne .-
Aleksandrowska 64.

אַנאַליזען
מעדיצינישע טעכנישע
נעמט אָן דאָס כעמ. לאַבאָראַטאָריום פון
— Dr. — Chem. Eugenjusz RITT
פיעטריקאָווער 126

וויכטיג ביילעס!
צוליב דעם הערשענדען קריזיס מאַך איך
בעקאַנט דעם ג' פובליקום, אַז עס ווערט ערעפ-
נעט אין מיין
היגיענישען רעסטאָראַן
אויף וואָסבאַדניאַ 39, פראָנט, 2 שטאָק
טעגליך פרישע געשמאַקהאַפטיגע מיטאָגען
צו גאַנץ ביליגע פרייזען, כדי יעדער זאָל אויך
קענען גענוסען פון מיין ערשטקלאַסיגער קיך.
ה. לעווינסקי.

וועגעטאַריש כירורגישע קליניק
„SANATO"
אַגראַדאָוואַ 10 טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאַס
ערצטליכע אויפזיכט
איבער דער מוטער און קינד.
פרייזען פון געבורט
אין 2-טע קלאַס צוזאַמען מיט פערהיטונגס-מיטלען.
200 זל.

Dr. med. R. LEWI
זשעראָמסקאַ 24 (פאַנסקאַ), טעל. 142-72
קינדער-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט.

Dr. J. Polakow
קינדער-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
און האָט זיך איבערגעזיצען אויף
פיעטריקאָווער 109 טעל. 139-75 צווייטער שטאָק פראָנט

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאַנאַ 25, טעל. 126-87
צוריקגעקעהרט
ספעציאַליסט פאַר הויט- און ווענערישע
קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע. אַלע אַרט
אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפיע, בעהאַנדלונג
מיט קוואַרק-שטראַהלען
נעמט אָן פון 8 — 2 נאַכמ. און פון 6 — 9 אָוונט

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקה,
און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט
און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קאָנסיליום מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָ-
לאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ. עלעקטרישער
היל-קאַבינעט קאָסמעטיק.
-- טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוונט. --
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ.
נעמט-אָן אַ פרוי-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
— בעזונדערע וואַרטע-צימער פאַר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

קלאַנג-פילם-טעאַטער
„MIMOZA"
ul. Kilińskiego 178.

היינט און פאלגענדע טעג!
דער פערשאָלטענער טייך
אין די הויפּטראָלען:
RYSZARD BARTHELMESS i BETTY COMPSON
אויסערן פּראָגראַם: רעוועלאַציע-קלאַנג-צוגאַבע
נעכסטער פּראָגראַם: ערשטער פוילישער קלאַנג-פילם
„די מאָראַל פון פרוי דולסקאַ"
אין דער הויפּט-ראָלע ZOFJA BATYCKA

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראַציע, אָן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-
פערגיסונג פאַר קראַנקע אויף קילעס פאַר מענער ווייבער און
קינדער, פערשידענע קאַליקעס אין גוף פאַר הויקערס און פיסען

פערלאָזט אייך נישט, ווייל דער
ווינקעל-בראָך ווערט גרויס אזוי ווי אַ
מענשען-קאָפּ, אָדער אזוי ווי אַ וואַסער-קאַן
און עס פאַלט אַריין אין דעם כּיס און דער
קראַנקער איז אין אַ גרויסער סכנה דורך
פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג און
שטערבליך. ספּעציעל געמאַכטע הייל-באַנדאַזשען
אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פּראָפעסאָרען
מיט מיינע בעהאַנדלונג און פון דייטשען
פּראָפעסאָר-דאָקטאָר בראָכגרענונג בעשטימען
זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען
בראָך. אויך פאַר הויקערס לייגונגען מיט הייל-גאַרסעטען און אפאַראַטען פאַר פערקרימטע
גוף און פלאַט-פוס ספּעציעלע איינלאַגען אין די שיך. קינסטליכע געמעכטע פיס און
הענד, גומענע זאָקען פאַר די גרעסטע קראַנקע אָדערן.
עמפפאַנגט פון 9 ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אין אָוונט.
אָרטאָפּעדישע אַנשטאַלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped von Lemberg
Łódź, WÓLCZAŃSKA 10, tel. 221-77, front, parter
בעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערשיינען פון די קראַנקע איז אונבעדינגט נויטיג
דיפּלאָמען האָבען אויסגעשטעלט פאָלגענדע אוניווערזיטעטס-פּראָפעסאָרען: פּראָפ. ד"ר
פּאָראַנסקי, פּראָפ. ד"ר י. מאַרישלער, פּראָפ. ד"ר בר. קיעלאַנאָווסקי
און אויך אַנדערע. מיר נעהמען אויך אָן סערטיפיקאַטען פון דער קראַנקען-קאַסע
דאַנקזאַגונג.
דערמיט דריק איך אויס דעם בעסטען דאַנק דעם הערן ד"ר. י. ראַפּאַפּאָרט
ספּעצ. פאַר בראָך, וועלכער נעמט אָן אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10 טעל 22-177 פראָנט פּאַרטער
פאַר זיין געווירקזאַמסטען פערלאַנגען מיר אַ געמאַכטעס הייל-באַנדאַזש לויט זיין מעטאָדע,
האָב געליטען אויף בראָך 20 יאָהר און אַ דאַנק איהם בין איך היינט געראַטעוועט
געוואָרען, אַז כ'קען איהם יעדען אָנצייגען הייס עמפּפעהלען.
Dr. BERGHOF Arzt.

צו די ה"ה בעקערייי-בעזיצער
ווען איהר ווילט אייערע קונדשאַפט צו די יום-טובים צופרי-
דענשטעלען, דאַרפט איהר פערלאַנגען פון אייערע אייל-ליפע-
ראַנטען נאָר דעם אָריגינעלען דאָפּעלט-גערייניגטען קאָוקאָזער
רויזען-אייל און קאַטאָן-אייל
(OLEJE SŁONECZNIKOWY i KOTONOWY)
וועלכע זיינען אָנערקענט געוואָרען, אַז זיי זיינען מיט 100% בעסער
שמאַקהאַפטער, פעטער אַלס אַנדערע אייל און פלאַנצענפעטערס
Tow. dla Handlu i Przemysłu
„NAFTOCHEM"
Sp. z o. o. w WARSZAWIE
oddział w ŁODZI,
NOWOMIEJSKA 4, tel. 101-74

Dr. med.
M. Lerner
ספּעציאַליסט פאַר קינדער
קראַנקהייטען
זאַכאָדניאַ 64
טעל. 143-09
נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמ.

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאָלאָג אַקושער
זגערזשער 11
טעלעפאָן 72—134
נעמט אָן פון 2—3 נאָכמ.
און פון 7½—9 אָוונט.

ביליג קויף און פערקויף
מעבעל
דיוואַנעס, פעלצען, נייה-מאַשינען, שרייב-מאַשינען,
באַדערראָבען, סאַמאָוואַרען א. ז. וו.
און צאָהל די העכסטע פרייזען
א. נייצמאַן, נאַרוטאָוויטשאַ 19
טעלעפאָן 191-00 אין מעבעל-געוועלב
(פריוואַט-וואוינונג: שענקיעוויטשאַ 29)
ביי מיר איז שטענדיג דאָ פערשידענע געניצטע
מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פערקויפען.

Dr. Z. Rakowski
ספּ. פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה.
9 קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 127-81.
שטרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן
אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—5

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט צושטעלען צום הויז. אין דער פּראָווינץ 6 זל.
אַ חודש אין אויסלאַנד — 8 זל.
[illegible]
די אַדמיניסטראַציע איז אָפּען פון 9 ביז 5 אין בייטאָג.

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר'ן טעקסט — 18 גר. פריטאָג און ערב-יום-טוב — 24 גר. אין דער פּרייז 8 שפּאַלטען
אין טעקסט — 40 — 60 — 4
נאָכ'ן טעקסט — 12 — 18 — 8
פאַר פּראָלעטאַריער — 10 גר. אַ ווארט; 100 פּראָצ. טייערער. אויסל. 50 פּראָצ. טייערער. אויסער דער שטאָט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.